

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Ishaja vsak dan zvečer izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Poznamo značilno številko velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Ali more pri tem ostati?

Po dolgih in hudih bojih je bil pred petimi leti med strankami v kranjskem deželnem zboru in med cesarsko vlado sklenjen kompromis, vsled katerega je postalo mogoče, da je deželni zbor izvedel volilno reformo. Za narodno - napredno stranko je pomenil ta kompromis veliko žrtev, kajti z njim je pomagala na krmilo stranki, od katere ni smela pričakovati nič drugega, kakor boj in preganjanje. Vzlic temu je storila to žrtev, ker je priznavala, da je razširjenje volilne pravice času primerna zahteva in ker je uvidevala, da je v interesu dinastije in monarhije, da poneha v deželni zbornici tisti strašni boj, vsled katerega je hudo trpela vsa kranjska dežela.

Z novim volilnim redom je prešla vsa moč v deželi v roke zastopnikov agrarnih interesov, in naravna dolžnost narodno-naprednih poslancev je bila, da so pri kompromisnih pogajanjih, ko so bili enkrat principijalno odnehal, osredotočili svojo pozornost na zavarovanje mestnih interesov. Naj je tudi dežela Kranjska v prvi vrsti agrarna, kranjska mesta in trgovi, ki plačujejo skupno skoro dve tretjini vseh deželnih doliad zaslužijo na vsak način, da imajo v deželnem zboru primerno zastopstvo svojih interesov.

To spoznanje, da potreba je vodila narodno-napredne poslance, da so pri kompromisnih pogajanjih postavili pogoji, da mora pri volitvi v skupini mest in trgov ostati vse pri starem, to se pravi, da se dosedanja praksa glede volilcev v mestni kuriji ne sme premeniti. To je bil pogoj, conditio sine qua non in če bi ne bile vse stranke in cesarska vlada tega pogoja sprejele, bi bili narodno-napredni poslanci pač onemogočili sprejetje volilne reforme. Nič drugega jim ni bilo treba storiti, kakor da so zapustili deželnozborsko dvorano in volilna reforma bi bila pokopana.

Sklenjeni kompromis ni nikakoli obljuba, nego je pogodba, ki veže vse stranke in ki veže prav posebno cesarsko vlado. V imenu krone je takratni ministrski predsednik prosil narodno-napredno stranko, naj skle-

ne kompromis in je odnehanje te stranke pripoznal kot patrijotično žrtev, storjeno dinastiji in državi. Za izvedbo sklenjene pogodbe sta ministrski predsednik baron Beck in deželni predsednik baron Schwarz jamčila s svojo osebo in s svojo uradno avtoriteto.

Sklenjeni kompromis je pogodba, ki se ne da enostransko premeniti, ki veže vse stranke in posebno cesarsko vlado. Kar je bilo pri kompromisni pogodbi sklenjeno, to niso nikake obljube, ki se danes store in jutri pozabijo, nego obveznosti, ki se jih morajo držati tako stranke kakor vlada. Narodno-napredna stranka je izpolnila vse, kar se je zavezala storiti, in konsekvence njene patrijotične požrtvovalnosti so take, kakor da ji hoče ta vlada in z njo združena klerikalna stranka z batinami dopovedati, da store patrijotične žrtve samo glupci; narodno - napredna stranka je do pičice izpolnila kompromisne obveznosti — vlada pa je letos pohodila kompromis, je nasilno prelomila sklenjeno pogodbo in državno sodišče je to brezprimerno politično felonijo odobrilo.

Na Kranjskem smo že davno nehali biti občutljivi za to kar počne vlada. Nad malimi protipostavnostmi in krivicami se že nihče ne razburja, ker so tudi že najširši krogi prišli do spoznanja, da je ni kronovine v cesarstvu, ki bi imela tako upravo, kakor Kranjska. Toda to so krivice, ki jih ljudje ravnodušno prenašajo in krivice, ki razburjajo kri. In taka krivica, ki mora razburiti in z besno jezo navdasti vsakega poštenega človeka, se je zgodila s tem, da je vlada prelomila kompromisno pogodbo, za katere izpolnitev sta s svojo uradno avtoriteto jamčila ministrski predsednik baron Beck in deželni predsednik baron Schwarz.

Ne bomo govorili o morebitnih političnih posledicah, ki jih bo imelo to vladno postopanje za narodno-napredno stranko in za škodo, ki je s tem storjena pravicam in življenjskim interesom kranjskih mest in trgov. Mi samo vprašamo: ali more sploh pri tem ostati? Ali je mogoče, da v državi, kjer je vlada v imenu krone posredovala za kompromis in s svojo

uradno avtoriteto prevzela jamstvo za pošteno izpolnitev sklenjene pogodbe, obvelja taka nečuvstva in brezprimerna nasilnost? Zakaj nasilnost in nič drugega je prelomitev prevzetih obveznosti. Če sploh more pri tem ostati, če je z odločbo državnega sodišča izročena zadnja beseda, če se storjena krivica ne da popraviti, potem — potem je pač samo pod plaščem poslanske imunite te mogoče dalje govoriti.

Tragedije zadnje dejanje.

Četrtek 10. julija bo kritičen dan prve vrste, ne samo za g. deželnega glavarja kranjskega in njegove tovariše, marveč za celo slovensko ljudsko stranko. Ta dan poteče namreč rok, ki ga je določil preiskovalni sodnik po meni toženemu odgovornemu uredniku »Slovenca« za predložitev dokaznega materiala. Ta rok je bil na željo g. Moškerc, ki je pod vsakovrstnimi pretvezami za to prosil, že dvakrat preložen. Zdaj pa je nepreklicno konec. Če g. Moškerc v četrtek zopet ne predloži dokaznega materiala, bo predpreiskava takoj zaključena. To mu je naznanil g. preiskovalni sodnik, od katerega je toliko manj pričakovati, da bi to stališče opustil, ker bi s tem menil storil krivico. Ker bo pa g. Moškerc pač težko dokazal, da sem nora ali nora bila in da so moje razžaljene obdolžitve g. deželnega glavarja in zaupnika krone laži in obrekovanja — o drugih malenkostih niti ne govorim — bo torej v četrtek ta zadeva stopila v akutni stadij. Po sklepu predpreiskave predložiti moj pravni zastopnik takoj obtožnico in bo zahteval, da se dopuste dokazi resnice za vse moje trditve. To pa pomeni moralno in pravno izjavo g. deželnega glavarja, kateremu bom potem pred vso javnostjo dokazala njegove nesramne spletke za pridobitev deželno-glavarjskega dostojanstva in zoper ustanovitve semenišča za gospodinski poduk, kakor tudi njegovo nečedno postopanje z davčnim denarjem kranjske dežele in Ljudske posojilnice.

G. deželni glavar se je pač temeljito zaračunal, ko je na moja stvar-

na očitjanja odgovoril z umazanostmi, četudi v njegovo opravičenje rada priznam, da je postal njegov položaj v tistem trenutku obupen, ko sem izrekla svoje obdolžitve proti njemu. Popolnoma molčati ni mogel, še manj tožiti. Ostal mu je res edini izhod: sumničito mojo osebo. A nekoliko spretnješe bi bil to pač lahko napravil. Kako je že rekel grof Otakar Czernin pri zadnji razpravi o zunanjih politikah v gosposki zbornici? »Nekaj manj potratno v detajlih bi se bilo dalo to vendar tudi napraviti.« Nekaj manj — recimo »robato« — bi se bilo morda vendar dalo napraviti osramočenje moje osebe. S tako debelimi lažmi, z obrekovanji, ki se kot taka že od daleč spoznajo, bi se pa res ne bilo smelo priti. Ali pa g. deželni glavar mar sploh ni mislil na možnost, da jih bo treba zastopati pred sodiščem? Stvar skoraj da tako izgleda. Najbrž je g. deželni glavar mislil, da jaz kot ženska ne bom imela poguma za tožbo in vse kar je z njo v zvezi, in ko je bila potem proti vsemu pričakovanju tožba vendar vložena, tedaj je upal, da bo mogel kot oficijalni voditelj ne nepomembne politične frakcije po svojem vplivu pri vladi preprečiti obravnavo. Da sicer tako preprečijo ministrski predsednik na njegovo željo ni zagrabil justice za roko, to je bilo prvo veliko razočaranje g. deželnega glavarja. Dunaj pač ni Ljubljana in tako mogočni, gospod dr. Šusteršič, vi vendar niste, da bi grof Stürgkh riskiral v takem slučaju neizogibni socialnodemokratski — nemškonski — škandal. Sicer pa so vas komentarji, ki so jih »Arbeiter-Zeitung« in drugi listi njenega mišljenja dodali mojemu članku »Kje je vlada?« lahko napotili na temeljito razmišljanje. Čim pa je bila tako zagotovljena vladina nevtiralnost, ste bili vi, gospod deželni glavar, že izgubljeni, zakaj to ni pomenilo nič manj, kakor da ste z zvezanimi rokami izročeni krvniku. Tudi vaš poskus, dobiti na višjih mestih ponarejen material proti meni, se je menda žalostno izjalovil, saj bi ga sicer imeli na razpolaganje. Tudi to bi vam bila lahko naprej povedala, g. deželni glavar, kakor tudi to, da boste lastnoosebno padli v jamo, ki ste jo poskusili na

višjem mestu meni izkopati. Tam, moj ljubi g. deželni glavar, kamor ste se vi z umazanimi spletkami prišvindlali, sem jaz pač rojena in vaša obrekovanja moje osebe ne zaležejo nič na mestih, kjer mene dosti dije poznajo, kakor vas. S to podlostjo ste samo dosegli, da so spoznali resnico tudi tam, kjer ste vi najmanj želeli, da bi jo izvedeli. Samo nesposoben biti, to pač ne zadoštuje, moj g. deželni glavar, nekaj malo pameti mora biti tudi zraven. In tako se bliža počasi, a zanesljivo plačilni dan za vas, g. deželni glavar.

Zaman so bili vaši ne ravno izbrani poskusi, me uplašiti. Zaman vaše prosičanje za pomoč pri vladi. Sploh vaše upanje na vlado. Da se ne smejem! Čemu pa naj vas vlada za vsako ceno drži? Iz ljubezni, iz hvaležnosti ali iz strahu? Da, če bi zdaj bili v začetku decembra, potem morda, ali zdaj? Vlada ima svoj budget in predno se parlament zopet snide in bi se ji mogle obstruirati državne potrebe, tedaj vas že davno več ne bo, g. deželni glavar in vodja obstrukcije. Politčni analfabeti, ki bi se tega ne znali zabelediti, pa vendar ne sede na vladnih klopih.

Vaša zadnja dunajska potovanja, g. deželni glavar, ko je počasi zmagovali tudi v vaš spoznanje, da ste popolnoma brez moči, so morala biti pravi križevi poti. In zdaj ste dospeli gori na Kalvarijo in tudi Judež že čaka na vas, le da ne bo v eni, nego v več kakor v dvajsetih osebah utelesen in da stoji v vaših lastnih vrstah. Zdaj izjavljate, g. deželni glavar, da se ne umaknete prostovoljno z mesta, ki je s svojo navzočnostjo še danes onečašča. Izjemoma govorite s tem enkrat resnico, kajti vaši strankarski tovariši vas bodo s tega mesta neusmiljeno pahnili. Vi veste tako dobro kakor jaz, da so vsakdanje zaupnice v »Slovenca« od vas provzročene, da pa stojte izmed 27 voditeljev vaše stranke samo še štirje brezpogojno za vami, a med temi štirimi je eden sam politični mrlič. Vseh drugih 23 je že očitno ali tajno za poravnavo z menoj in zato, da se žrtvuje vaša oseba, če se da tako poravnava doseči. Tudi tu ste se zaračunali in sicer temeljito, gosp.

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire.

(Dalje.)

»Vam vendar ni treba drugega storiti, nego plačati zahtevano vsoto, kakor ste že omenili,« sem predlagal.

»Vsaj sem vam vendar povedal, zakaj ne morem tega kar tako storiti,« je odgovoril.

»No, dobro,« sem rekel. »Vsaj vendar lahko poskusite, izvedeti od miss Maurice, kar ji je znano, nato pa pazite, ali se morda roparji ne bodo na ta ali oni način izdali. In če se boste tedne pogajali in če se policija ne bo vmešavala, tedaj se vam morda sprico vaše bistrumnosti vendarle posreči, oprostiti otroka brez vsake denarne žrtve in razkriti zločinca. In ne bilo bi prvič, da bi kaj takega izvršili.«

Ravno je v sosesčini ura odbila tri, ko je nekdo potrkal na vrata in v ateljeje je vstopila miss Maurice v spremstvu Rafaela Hengesa.

»To je točnost,« jo je pozdravil smejoč se.

»Vsaj vendar moram biti točna, če ste me prosili za pomoč, mr. Conners,« je odgovorila miss Maurice.

»Privredla sem vam tudi mr. Hengesa. Upam, da je on tista oseba, ki jo potrebujete.«

Mr. Henges je z neprikritim občudovanjem opazoval fino opravo ateljeja.

»Prosim, sedite!« je rekel Conners.

Miss Maurice je ponudil stol, ki je stal blizu vhoda v notranje prostore, Hengesa je pa takorekoč prisilil, da je sedel na divan, za katerim je bila dekoracija iz preprog in orozja. V sredi te dekoracije je bil indijski lok, ščit in sulice.

Čuditi sem se moral nenavadnemu obnašanju mojega prijatelja, ki sem ga vendar tako dobro poznal, njegovi umirjeni vljudnosti.

Miss Maurice in Henges sta ga gledala, ko sta sedla na ponudena jim sedeža, z največjim pričakovanjem.

»Predno vam stavim par vprašanj, na katera mi, prosim, odgovorite, miss Maurice,« je pričel Conners z globokim, tresočim se glasom, »bi vam rad pojasnil, v kakšnih težkočah se nahajamo. Ali ste čitali inserat v časopisu, o katerem sem govoril?«

Ona je to potrdila.

»Ali ste opazili, da priča način, v katerem je sestavljen, o inteligenci in izobrazbi? Torej ne gre za navadne zločince. Ravno kar pa sem zapisal, da je policija na inserat odgovorila.«

Dal ji je časopis ter jo opozoril na besedo »da«, tiskano z debelimi črkami.

Ko je miss Maurice mehanično pogledala v časopis, ga je spustila v naročje.

»Ali niste vi tega dali v časopis?« je vprašala.

»Ne. Vi vidite zdaj, kako kočljiv je položaj. Mi smo pripravljeni, plačati primerno — ali zaradi mene tudi neprimerno vsoto, vse naše korake pa opazuje policija. Mnogo ostrih oči opazuje in zasleduje vsakogar, ki bi se začel pogajati z zločinci.«

»Toda to vendar ne bo vplivalo na vas.«

»Jaz sploh dvomim, da bi zločinci odgovorili na drugi inserat,« je odgovoril Conners. »Začutili so najbrže nevarnost in bodo zelo oprezni.«

»Mogoče,« je odgovorila, »vendar pa so, ker so nenavadno inteligentni ljudje, kakor pravite, skoraj gotovo tudi to vpoštevali pri svojem načrtu.«

»Tako je,« je odgovoril Conners zamišljeno. »Vendar pa sem prepričan, da bodo ostali zdaj mirni.«

»Vseeno pa lahko vsaj poskusite, mr. Conners,« je odgovorila resno.

»Gotovo! To tudi hočemo; toda kako bi preprečili težkoče? Ali mi morda lahko kaj nasvetujete?«

»Jaz?« je nadaljevala. »Kako pa naj pridem do tega, mr. Conners?«

»Oprostite!« je rekel počasi. »Jaz si pač ne znam pomagati. Zdaj vidite, kako je lahko, zločin izvršiti, vendar kako je težko, priti do sadov tega zločina. Otroka odpeljati je bila malenkost, izročiti ga za denar pa je združeno z nevarnostjo, ker pridejo vsi storilci s kazenskim zakonom v konflikt.«

»To vas vendar ne sme ovirati!« ga je prekinil Henges. »Mi moramo vse storiti, da privedemo otroka zopet njegovim staršem. Nobenega drugega ozira ne smemo imeti, in če bi tudi šlo za življenje in smrt.«

»Je že mogoče, da mora kdo temu verjeti,« je rekel Conners ter ga pomenljivo pogledal. »Jaz pa nisem preveč potrpežljiv.«

»Potrpljenje bi v tem slučaju pač ne bilo na mestu,« je pripomnila miss Maurice. »Mrs. Ellis, moja dobrotnica, umira od strahu in žalosti. Ker roparji male Mary vendarle samo na to čakajo, da dobe denar, nimate pravice, zadevo svojevoljno zavlačevati, tem manj, ker je mr. Ellis pripravljen, plačati zahtevano vsoto.«

»Tako je!« je vskliknil Henges.

»Kaj naj to pomeni?« je zavpil kar naenkrat Conners s popolnoma izpremenjenim, jeznim obrazom. »Ali hočete morda mojo zadrego in stisko izrabiti?« je kričal ter stiskal pesti, le težko se premagujoč. »Ali se morda drznite, predbacivati mi nezmožnost, vi, ki ste napravili načrt za zločin, ki ga je potem vaša ljubi-

ca, zločinska Karolina, izvršila? Vi sami ste dekleta do tega pripravili, da je na najsmrtonosnejši način prelomila svojo zvestobo, da izsili denar in da se more poročiti z vami, vi ničvrednež! Kje je Mary Ellis?«

Miss Maurice in Henges sta skočila s svojih sedežev.

»Vi norec!« je siknila odgojiteljica skozi stisnjene zobe.

Začudenje in jeza sta se pojavila na obrazu mladega moža. Vzdignil je roko, ki jo je Conners zagrabil.

Hito sem priskočil, dočim se je miss Maurice, vsa blede, za korak umaknila.

»Pustite naju!« mi je zaklical Conners s pritajenim glasom.

Ker sem poznal njegovo moč in spretnost, sem ga ubogal, čeprav me je ta nepričakovani dogodek zelo iznenadil.

Boj je bil kratek. Z napetimi mišicami, nepremična kakor dva kipa, sta stala pod draperijo, ki se je kar naenkrat podrla. Zdelo se mi je, kakor bi jo Conners nalašč podrli, da bi se njegov nasprotnik zapletel v njo. Prekrižana meča in ščit so z velikim ropotom padli na tla, na to pa še lok in pa posoda s sulicami. Conners je stal še vedno pokonci, dočim je Henges napol omočen in divji od jeze obležal na divanu. Conners je vzel eno izmed sulic v roko ter jo pazno ogledal.

(Dalje prihodnjik.)

deželni glavar. Domisljali ste si, da veže vaše pristaše strah pred vami nepreklicno na vašo zastavo. Spre-gledali ste pa pri tem samo eno: da je nagon samoočrambe močnejši, kakor strah pred vami, ki sploh le vsled njih nekaj pomeni. Videti ofi-cialnega in dejanskega voditelja v sodni dvorani justiciarnega in gla-silo stranke zaradi obrekovanja in častikraje obsojeno, — tega ne pre-nese nobena stranka, najmanj če so nove volitve pred durmi. Tudi v va-ših krogih, g. deželni glavar, so tako pametni, da to vedo. Sledili so vam in tovarišu vaše usode, dokler so va-šim in njegovim zagotovilom verjeli, da nimam v rokah korespondence, ki mora pisatelja dotičnih pisem uni-čiti, in da stoji vlada na vaši strani. Da sta bili obe ti trditvi predrzna laž, to vedo zdaj in tudi to, da je usoda stranke v mojih rokah. Svet je že tako krivičen, da dela vodenice odgovorne za voditelja in da po gar-javi ovci sklepa na celo pobožno čredo. Ali je res potrebno, da se zgodi na Kranjskem to, kar se je zgodilo pri državnozbornih volit-vah junija meseca 1911 na Dunaju? To usodno vprašanje si stavlja dan-es vsak pristaš vaše stranke, gos-pod deželni glavar, to vprašanje se v klubu stranke ravno tako resno pretresa, kakor v knezoškofijski pi-sarni in poznavalec ljudi ni niti tre-notek v dvomih, kakšen bo zadnji odgovor. Ko gre za rešitev lastne kože in za preprečenje Sedana stran-ki, bodo žrtvovali voditelja, ne da bi le z očesom trenili. Ne bomo doži-veli, da bodo v sodni dvorani pod si-lo prisegle vaši lastni pristaši vsta-jali kot obtožitelji proti vam, da se bodo na moje zahtevanje predlagale knjige in pisma, katerih citiranje in vsebina bo vas, g. deželni glavar in nekoga drugega za vedno črtala iz vrste politično živih in vaju za vse-lej vrgla med mrlice. Ne, tega živce razburljivega prizora ne bomo doži-veli. Popolnoma prav pravite, g. de-želni glavar kranjski, vi se ne boste prostovoljno umaknili s svojega me-sta. Vaše stranke pristaši vas bodo v to prisilili. Zaveza se počasi vzdi-guje in pričinja tragedije zadnje de-janje.

Kamila Theimer.

Bratomorna vojna na Balkanu.

Rusija mobilizira.

Krakovski listi poročajo iz Varšave:

V celnem vojaškem guverne-mentu varšavskem so se izvršile izvan-redne naredbes za mobilizacijo. Vpo-klicani so vsi častniki, ki so na dopustu. Rezervisti letnika 1907. so do-bili povelje, naj se zgledajo 15. julija pri svojih polkih. Mnogo zdravnikov v rezervi je dobilo ukaz, naj bodo pripravljeni. Zdravnikom se sploh ne dajejo potni listi za inozemstvo. Ge-neralni guverner Skalon, ki je bil na dopustu, se je nenadoma vrnil. Tudi iz Kijeva poročajo, da se je izdal ukaz za mobilizacijo.

Srbska poročila o bojih.

Iz Belgrade poročajo: Predvče-rajšnjim je bil na fronti tretje arma-de mir. Po šestdnevni brezuspešni poskusi, predreti srbsko vojno črto, so se začeli Bolgari umikati ter zbi-rati svoje razpršene čete. Bolgarske izgube so ogromne. V Štipu je kole-ra. Odredili so vse, da zaduše epide-mijo.

V Belgradu govore, da so Srbi dosegli velike uspehe in da so zopet osvojili Krivolak. Obenem poročajo, da je v operacijah zdaj zavladal mir. Močna bolgarska kolona, ki je bila na stari srbsko-bolgarski meji nasproti Knježevacu, je vdrla na srbsko ozemlje. Ker je bilo v Knježevacu le malo srbskega vojaštva, je mogla bolgarska kolona vdreti v mesto. Po kratkem boju so srbski oddelki za-pustili mesto, ki so je zasedli Bolga-ri. Na celnem potu od meje do Knježevaca so Bolgari požigali vasi, med temi tudi vas Polom, ki je največ tr-pela. Barbarsko postopanje Bolgarov je povzročilo veliko razburjenje. V Knježevacu bodo poslali Srbi posebno pomoč.

Bolgarska poročila.

Iz Sofije poročajo: Strategična situacija bolgarske armade je sijajna. Srbi podvzamejo obupne poskuse, da predro bolgarski centrum v bližini Štipa. Srbski poskusi pa so ostali brez uspeha. Bolgari, ki so bili na tej fronti, dozdaj le v defenzivi, so po-tisnili nazaj Srbe. Na Kitki blizu Ko-brane je bila ena srbska divizija, naj-brže moravska, decimirana. Dohod do Niša je z zavzetjem prelaza Sv. Nikolaja odprt. Bolgari operirajo tam z velikim uspehom. Baje so Srbe na-

padli že pri Nišu. Na severu je torej pričakovati velikih dogodkov.

»Neue Freie Presse« je dobila včeraj iz Sofije sledečo brzojavko: General Kovačev poroča danes, da so bolgarske čete osvojile Knježevac in Zaječar. Srbske čete, ki so štele približno 10.000 mož, so bile nazaj potisnjene. Bolgarske čete nadaljujejo z ofenzivo proti Aleksinacu in Ni-šu. Generalu Ivanovu, ki je bil dozdaj proti trikrat močnejšim grškim četam v defenzivi, so poslali na pomoč de-seto divizijo, ki je bila pri Timotiki, Cataldži in Bulairu. Te čete so z že-leznico odpeljali v Seres. V najkraj-šem času bodo posegle v boj. Ker so dobile vojne moči generala Ivanova pomoč, je kriza na južnem bojišču premagana in Bolgari morajo zdaj začeti z energično protiofenzivo, da preprečijo nadaljno grško prodiranje.

Grško-bolgarsko bojišče. — Laži nemških listov.

Ur adno se poroča iz Aten, da so vse vesti o porazu grške armade severno od Soluna, ki jih je priobčil snoči neki nemški dunajski list, po-polnoma izmišljene. Tudi ni resnično poročilo iz Sofije, da so bolgarske čete zopet zavzele Gevgeli. Grškim četam pri Solunu so stale nasproti štiri bolgarske divizije in ena ojače-na brigada, skupno 88 bolgarskih ba-taljonov. Ta bolgarska armada je bi-la pri Kilkisu in Doiranu od grške ar-made, kateri je poveljeval kralj Kon-stantin, pobita in sta Kilkis in Doiran v grških rokah. Bolgarska armada je potisnjena daleč čez Strumo. Po po-ročilu grškega generalnega štaba je levo bolgarsko krilo pobito in cerni-rano in se nahaja v silno mučnem položaju. Sploh se potrjuje vest, da so se Bolgari umaknili na celi črti. Obenem pa se poroča, da se je bol-garska armada ojačila in da se pri-čakuje v kratkem odločilnega napa-da proti Solunu. Grki so vjeli okrog 2000 Bolgarov, med katerimi je zelo veliko častnikov. Bolgarski ujetniki so v zelo slabem stanju. Odpeljali so jih v Solun, od koder jih odpeljejo s parnikom »Zeus« na Grško.

Vtisk romunske mobilizacije.

»Adeverul« v Bukarešti poroča iz Belgrade, da je izjavil srbski mi-nistrski predsednik Pašić, da je srbski narod vsprejel poročilo o romun-ski mobilizaciji z velikim veseljem kot za nekako zadostilo krivicam, ki so se do sedaj godile Srbom od stra-ni svoje zaveznice Bolgarske, kateri so ravno Srbi toliko pripomogli do svoje moči. Interesi Romunske in Sr-bije sedaj harmonirajo. Enotnost na Balkanu je bil ideal srbskega naroda in njegovih voditeljev, toda žal, da so bolgarske skrivne želje in bolgar-ski nekvalificiran napad na svoje so-sede ta ideal uničile. Nova vojna ima na sebi to dobro, da je nastopila Ro-munska na strani Srbije kot regulator balkanskega ravnotežja, kar je bilo gotovo potrebno za vzdrževanje enotnosti in ravnotežja na Balkanu. Balkanske države, posebno pa Srbi-ja, pozdravljajo ta korak Romunske in ga povsem odobravajo, kajti ta ko-rak bo imel za balkanske narode go-tovo le dobre posledice.

Odpor proti Avstriji.

Zastopnik brzojavnega kore-spondenčnega urada v Bukarešti izve baje iz merodajnih krogov: Mani-festacije proti Avstriji, ki so se vršile v raznih provincijalnih mestih v Ro-muniji in ki so bile silno hrupne, so nastale baje samo zaradi tega, ker se je raztrosila govorica po deželi, da mobilizira Romunska proti Avstriji. Obenem so se razširile vesti, da mo-bilizira Avstrija proti Romunski. To sicer ni res, kolikor se more dognati, res pa je, da je Romunska spre-mnila svojo politiko in se kolikor toli-ko oprostila vpliva Avstrije in tro-zveze in se prilagodila načrtom onih krogov, ki streme za tem, da balkan-ske države v miru in spravi uživajo to, kar so si s krvjo svojih narodov priborile od večsoletnega sovražnika Turka. To je bilo tudi v interesu Ro-munske same. Romunska vlada je vsled tega nastopila proti demonstra-cijam proti Avstriji in odredila, da se ljudstvo pouči, da v tem slučaju ro-munska sulica še ni naperjena proti Avstriji in da so bile vse trditve, ki so povzročile te gromne demonstra-cije proti Avstriji, brez resne podla-ge. — Telefonski promet med Buka-rešto in med Budimpešto je vsled odredbe poštinih in brzojavnih oblasti ustavljen in so ostale v prometu sa-mo telefonske zveze do meje.

Turčija grozi.

Premagana Turčija, ki so jo tako silno porazili balk. zavezniki, se sme-ji svojim bivš. sovražnikom, zavezni-kom-bratom, ki so se začeli klati med sabo. Najbolj hvaležna za to uslugo je seveda Bolgarski, ki je pričela ta bratomorni boj, iz katerega si hoče

kovati tudi Turčija kapital, in sicer v prvi vrsti na račun Bolgarske, ki ima največ njenega ozemlja in ki ji je najbližja. Bolgarska vlada to dobro čuti sedaj, med tem, ko preje s Tur-čijo ni računala. Balkanski narodi, ki so bili zedinjeni v toli slavni Balkan-ski zvezi, gotovo odločno odklanjajo vsako zvezo s svojim zakletim so-ovražnikom, posebno napram svojemu bratskemu narodu bolgarskemu, ven-dar pa je značilen ta nastop Turčije in znači obsodbo brezobzirnega na-stopa Bolgarske, ki si hoče, ojačena s pomočjo svojih zaveznic, prisvojiti hegemonijo nad svojimi zaslužnimi zavezniki. Bolgarska vlada je se-daj to uvidela, toda noče priznati. Poslala je vsem svojim zastopnikom v inozemstvu naročila, da naj ti opo-zore tuje sile na postopanje Turčije. Bolgarska vlada je izvedela, da se je bavil turški ministrski svet dne 4. ju-lija z udeležbo nove balkanske vojne in da je odpotoval dne 5. t. m. turški vojni minister in generalisimus Izet paša po daljši konferenci z velikim vezirjem pred Čataldžo. Bolgar-ska zahteva posredovanje veselil v Carigradu, ki naj prepreči nove turš-ke sovražnosti. — »Corriere dela sera« poroča iz zanesljivega vira, da je intervencija Turčije v tem kon-fliktu gotovo stvar. Turška vlada bo delovala vsopredno s Srbijo brez medsebojnega sporazuma. Zatrjuje se, da bo turški generalisimus Izet paša, ki je odpotoval, kakor smo že zgoraj omenili, pred Čataldžo, za-hteval od Bolgarske, da zapusti te-ko 24 ur vse ozemlje, ki ga ima še zasedenega, sicer začne turška ča-taldžska vojska prodirati proti zasede-nemu ozemlju in si ga osvoji s silo.

O položaju na bojišču.

Specijalni korespondent dunaj-sek »Die Zeit« je poslal svojemu li-stu to-le z dne 7. t. m. datirano brzo-javno poročilo:

»Poročila semkaj prispelih du-najskih listov vzbujajo tu veliko za-čudenje.

Povsodi, kjer sem se na mero-dajnih mestih zglasil, so mi z največ-jo odločnostjo izjavili, da so bolgar-ska poročila absolutno neresnična in da se v obče niso niti vršile one bi-ke, v katerih so baje Bolgari zma-gali.

Tudi na privatnih mestih, kjer imajo navadno dobre informacije z bojišča, mi zagotavljajo, da je polo-žaj čisto drugačen, kakor ga slikajo Bolgari, in da srbska vlada v prvi vrsti zategadelj molči o neugodnem položaju bolgarske armade, ker se boji intervencije.

Po teh informacijah sta se srbska in grška armada že združili. Obe armadi obkoljata bolgarsko vojsko v polkrogu. V trenutku se vrše boji pri Carskem selu, kamor so že pro-drli Srbi.

Bolgari so imeli načrt, prepre-čiti združitev Srbov z Grki in vdreti po premaganju srbske južne armade v Srbijo ter se pri Pirotu združiti z bolgarsko severno armado.

V koliko te informacije, ki so se doslej izkazale za zanesljive, odgo-varjajo dejstvom, ne morem narav-no kontrolirati, poudarjati pa moram, da kažejo vse oficijalne osebe vkljub temu, da so danes vesti z bojišča ze-lo redke, zelo veliko zaupanje in tudi v občinstvu ne vlada niti naj-manjša nervoznost.

Se več: neki vodilni diplomat trozeve se je danes izrazil, da je vo-jaški položaj Srbov do sedaj zelo ugoden in da stališča dunajskih listov ne razume, ki se dajo bolgarskim po-ročilom voditi za nos. Tudi neki tu akreditirani vojaški ataše se je zelo priznalo izrazil o srbski armadi, pri kateri se tako v drugi, kakor tudi v prvi vojni vse vjema, dočim pri bol-garski armadi marsikaj ni v redu.

Pripomniti je treba, da smejo belgradski listi priobčevati o vojni samo uradna poročila. To pa zato, ker so ti listi večkrat pretiravali, vlada pa hoče, da se izkaže srbsko poročanje kot zanesljivo in zaupa-nja vredno.

»Neue Freie Presse« piše v članku »Odločilni boji v Makedoniji« med drugim to-le: »Odločila bo na bojišču hitrost bolgarskih vojakov. Med temi in med grškimi preko Gevgelija na ozemlje zapadno od Strumi-ce prodirajočimi četami se vrši tek-ma, ki bo morda donesla odločitev v celi vojni. Usoda Bolgarije se nahaja v rokah slovečega odrinskega zma-govalca generala Ivanova, ki je že v prvi vojni odločilno sodeloval pri velikih zmagi nad Turki.«

Slike iz vojne.

Napisal Mile Pavlovič.

XXI.

Dve Črnogorki.

Na Vasiljevcu se je že dva dni neprestano bil boj med srbskimi čet-

niki in Arnavti. Najhušji dan je bil 16. oktober.

Četniki so bili na vasiljevskem hribu. Dobro so se ukopali, ostali pa so se nastanili v stražnici, od koder so streljali. Streljiva so imeli dosti, hrane pa čisto nič.

Arnavti so jih obkolili. Nečejo naskočiti četnikov, takisto pa tudi ne dovolje, da bi se le-ti prebili.

Že dva dni niso ničesar jedli, ni-so poskusili skorjice kruha, niti so s požirkom vode omočili grlo. Še pred začetkom boja so poslali četnika, da jim preskrbi hrane. Toda mož se ni vrnil.

Od čete stotnika Tankosića se je oddvojilo okrog štirideset četnikov in so dvakrat poskusili da se pribli-žajo vasiljevskemu junakom, da jim pomagajo in da jih osvobodijo. Arnavti so jih odbili.

Četa v stražnici je gladovala. Toda žejni jih je bolj mučila kakor glad. A vse so junaško pretrpeli. Ni-kjer ni bilo izhoda in rešitve.

Arnavti so obkolili vrh in straž-nico kakor da bi jih obdali z verigo. Težko bi se mogel živ človek pre-plaziti skozi njihove vrste in se pribli-žati stražnici. Četniki so končno že popolnoma obupali. Posvetovali so se kako bi se prebili.

Toda dogodil se je pravi čudež. Sami četniki so bili presenečeni: v prvem mraku so zagledali dve ženski postavi nižje stražnice v neki globeli. Bili ste dve Črnogorki. S težkim trudom ste se vzpenjali po strmni, po nepristopni steni za stražnico, ka-mor bi se jedva koza mogla vzpeti. Na hrbtu je vsaka nosila veliko torbo.

Dospeli ste pred stražnico. Črno-gorki ste postavili na tla velik vrč vode in dve vreči s koruzo...

Med četniki je zavladala velika radost.

»Vedeli sva, da nimate kruha, pa sva se odločili, da vam doneseva to koruzo in vode.«

Vojvoda se ni mogel načuditi smelosti teh dveh žena, katerih moža sta bila obmeja stražnika.

»Ali ni bilo nevarno,« ju je vprašal.

»Nevarno že, a vendar sve prišli.«

»Ali se niste bali?«

»Kaj bi se bali, ako vi tu mrjete od gladi?«

Vojvoda še vedno ni mogel poi-miti.

»Pa mi smo se skušali prebiti, pa ni šlo. Čudim se, kako sta se vi-dve neopazeno mogle priplaziti sem-kaj...«

»Plazili sva se po globeli in po jarku. Silno težko je bilo. Utrudili sva se, toda kaj to! Čudno je samo, da naju niso opazili.«

Četniki so izpraznili vreči in si razdelili koruzo i kruh. Razdelili so si tudi vodo.

Črnogorki ste ostali s četniki v stražnici do noči. Nato sta vzeli pra-zni vreči in vrč in se napotili nazaj.

Poslovivši se od četnikov in že-leč jim mnogo uspeha, sta se izgubili v noči. Izginili sta v jarku, ki vodi k potoku...

Ob zori 17. oktobra se je nada-ljeval boj z Arnavti.

Zahvaljujoč se požrtvovalnosti in junaški smrti Akse Kosovca, ki je štirih bombe vrgel med Arnavte in s tem napravil prosto pot svojim tova-rišem, so se četniki rešili.

Da-li sta se vrli Črnogorki vrnili na svoj dom, ali sta morda ponesre-čili v jarku — sam Bog to ve!

Štajersko.

Iz Celja. Pri sprejemnih izpitih na slovenski gimnaziji je bilo v sobo-to, dne 5. julija na novo sprejetih 40 fantov. Vabimo starše, da dajo tudi v jesenskem roku svoje dečke vpisa-ti na tukajšnje slovensko gimnazijo. Zavod sam je vzoren, vrhu tega se pa za revnejše dijake v Celju glede hrane prav lepo skrbi.

Iz Celja. Pristni Prusi na-meravajo letos avgusta meseca obis-kati naše mestece. Društva za vzdr-ževanje nemštva v inozemstvu s se-dežem v Berlinu napravijo od 23. avgusta do 15. septembra zlet v »na-ravno ogroženo« južnoavstrijske kra-je. Obiskali bodo Prusi med drugim tudi Št. Ilj, Maribor, Celje, Ljubljano, Postojno, Bled, Trst in razne koroške kraje. Naši prusofili napovedujejo v Celju sijajen sprejem za prave Pruse. Namen tega potovanja je seveda re-kлама za bojna nemška društva in pa lepe prilike za demonstracije proti Slovencem. — Jahnovo ulico smo morali dobiti poleg Bismarcko-vega trga tudi v Celju. Imenovala se bo tako cesta skozi kolonijo vil, ki jih stavijo državni uradniki pri novi mestni ljudski šoli. Og. državni urad-niki so tudi v posebni vlogi prosili za to izjavajoče poimenovanje ulice. — O gradnji novega mostu čez Savinjo se je zopet obirno razpravljalo v zadnji seji mestnega sveta. Sklenilo se je novi most zgra-

ditv v smeri od Glavnega trga naprej čez prostor, kjer stoji sedanja kapla-nja. Za predlog mestnega svetovaleca Rakuscha, naj bi se novi most zgradil tam, kjer stoji dosedanja ka-pucinski most, je bilo le par glasov.

Iz Sevnice. Zakonska A. in T. Jonk v Podgorju sta nagovorila svojih 16 let staro hčerko Marijo, da je zažgala domače gospodarsko po-slopje, ki je bilo visoko zavarovano. Vsi trije bodo imeli opraviti s porot-no sodnijo.

Iz Šoštanja priobčujejo graški li-sti še vedno dopise, s katerimi bi ra-di preprečili ali otežkočili sanacijo šoštanjske posojilnice. Ti dopisi se kujejo v pisarni nemškutarskega šoštanjskega odvjetnika dr. Petri-tscheka — in s tem je povedano vse. Mož bi si rad pridobil s šunta-njem kmečkega ljudstva nekoliko popularnosti in klijentele. Po tem naj sodijo Petritschkove čenčarije po graških listih kompetentni krogi.

Ciril-Metodova podružnica v Dobovi pri Brežicah ima 13. julija svoj letošnji občni zbor v gostilni-ških prostorih gosp. Jožefa Kova-čiča, združen z veselico, s sledečim sporedom: 1.) Slavnostni govor g. dr. Stikera. 2.) Srečolov. 3.) Pro-sta zabava, godba in ples. — Okoli-čani, pokažite svojo narodno čutenje in pohitite ta dan v Dobovo!

Iz Šmarja pri Jelšah nam poro-čajo, da je bil obsojen zibiški kaplan Blumer (?) na 30 K globe ali tri dni zapor, ker je pretepel nekega fanta Inkreta. Plačati mora fantu tudi 50 K kot odškodnino za bole-čine.

Iz Slovenske Bistrice nam piše-jo: Naš okrajni zastop vodi sedaj ko-misar. Kako dolgo se bo vladi zdelo imeti vaje v rokah, se ne ve. Pa ta doba je in mora biti za nas Slovence dragocena. Sedaj že moramo delati razpoloženje v okraju za nove vo-litve. Politično društvo za slovenje-bistriški okraj ima lepo nalogo, raz-jasniti ljudem z besedo na shodih in s črko po časopisu, kako kvarljiva je bila vlada nemškutarske večine za ves okraj. Razjasniti bo treba »le-pa« poglavja iz zgodovine naše šparkske, o njenem gospodarstvu z ljudskim denarjem in vse to upora-biti kot dobrodošlo agitačno sred-stvo proti dosedanji nemškutarski večini v našem okrajnem zastopu. Treba bo napeti vse sile in prilika je sedaj ugodna, da dobimo okrajni za-stop zopet v svoje roke. Kajti čudno bi bilo, da bi se z vztrajnim delom in agitacijo političnega društva ne dala dobiti veleposelstniška skupina, ka-kor je že bila svojčas v slovenskih rokah. Pa treba je seveda zgodaj za-četi in ne odlašati na dvanajsto uro, potem pa vpiti, kako so nas spet osleparili, ker resnim ljudem se zdi te vrste vpitje smešno. Kolikor nam je znana zgodovina političnega dru-štva za naš okraj, moramo reči, da je dosedaj jako prazna. Vsakoletni občni zbor, to je vse. Zato je pa tudi politična in gospodarska izobrazba v celnem našem okraju tako pihla, da ne dela časti ljudem, ki so imeli in še imajo politično društvo v svoji obla-sti. In še ti občni zbori nudijo jako malo. Kljub temu, da je navadno udeležba jako lepa, ne znajo izrabiti te lepe prilike v izpopolnjenje poli-tične izobrazbe našega kmeta. Govor-rit pride navadno najbolj neumen klerikalni poslanec. Kako hoče tak človek dajati politično izobrazbo, ki je sam nima; kajti s kričanjem se ne da dokazati, da je človek pameten. V navedenih mejah se torej giblje naše politično društvo. Ampak časi so resni in treba je tem resnim ča-som primerno uravnati svoje delo. Slov. okrajni zastop si spet pribori-ti, mora biti ena prvih nalog našega političnega društva in zato mu že se-daj kličemo, da stori svojo dolžnost!

Letno poročilo deželne kmetij-ske šole v Št. Jurju ob J. ž. za l. 1912 je izšlo te dni v lastni založbi. Ako prelistamo precej obilno knjiž-ico, dobimo vpogled v velikansko de-lo, ki ga vrši šentjurska kmetijska šola za povzdigo našega kmetijstva. Na tem zavodu se vrši vsako leto 10mesečni tečaj za teoretičen in praktičen poduk kmečkih fantov v vseh panogah kmetijstva. Obisk te-ga tečaja, ki traja od novembra do avgusta, priporočamo prav toplo; zavedni kmetovalci, učitelji, izobra-ženci sploh naj skrbje za to, da se bo zglašalo vsako leto zanj veliko šte-vilo šoli odraslih kmečkih fantov, bodočih kmečkih gospodarjev. O zelo povoljnem učnem uspehu, ki ga je dosegel ta desetmesečni tečaj v l. 1911/12, smo poročali v »Slov. Nar.« že ob priliki sklepnega izpita meseca avgusta 1912. Letno poro-čilo nam natančno predločuje učni na-črt in nas zlasti obirno podučil o izletih, ki so jih napravili učenci pod vodstvom svojih učiteljev, enega ce-lo v Dalmacijo (v Zader in okolico). Vrednosti takih podučnih izletov se ne da preceniti in enakih prireditev

dovolj priporočati. To je čisto s strokovnega kakor tudi z narodnega stališča, velike važnosti. Poleg tega desetmesečnega tečaja pa se je vršil l. 1912 na šentjurski šoli tudi še šesttedenski tečaj za kmečka dekleta in več manjših poučnih tečajev za praktične kmetovalce in učiteljstvo. Marljiva zavodova učitelja ravnatelj Belle in agr. ing. Zidanšek pa sta poleg dela na zavodu samem imela še po Sp. Štajerskem v kmetijskih podružnicah 31 kmetijskih predavanj. S šentjursko kmetijsko šolo je združeno tudi večje, vzorno kmetijsko gospodarstvo. Reči moramo, da nam je dala štajerskim Slovincem s tem zavodom dežela nekaj tako koristnega in dejanskim potrebam odgovarjajočega, da smo ji lahko prav hvaležni, posebno še, ker se s stroški za vzdrževanje šentjurske kmetijske šole preveč ne štedi.

Izlet na Pohorje. Ponovno opozarjamo na ta izlet, ki ga priredi Podravska podr. S. P. D. v nedeljo, dne 13. julija. Zbirališče v Mariboru: žel. podvoz na Frana Josipa cesti. Odhod točno ob pol 5. zjutraj, da dospemo do 9. k Ruški koči, kjer služi g. prof. dr. A. Medved mašo. Izlet se vrši pri vsakem vremenu. — En teden kasneje, 20. t. m. se vrši vsakoletna Arehova nedelja, na katero še posebej opozarjamo.

Iz Ljubnega v Savinski dolini. Tukajšnja prostovoljna požarna bramba obhaja dne 20. t. m. 15letnico svojega obstanka. Ob tej priliki bodo odlikovani sledeči člani požarne brambe s častnimi kolajnam: načelnik Ignac Fludernik, dalje Anton Ermenec, Martin Slatinšek in Franc Ermenec.

Iz Maribora nam pišejo: »Slov. Narod« je poročal že v sobotni številki med brzojavkami, da je bil obsojen kaplan Ivan Bosina od Sv. Jurja v Slov. gor. zaradi zločina težke telesne poškodbe na dva meseca težke ječe. Občinstvo bo gotovo zanimalo, ako ta slučaj še enkrat natančneje opišemo. Kasacijsko sodišče je razveljavilo sodbo okrožne sodnije v Mariboru z dne 14. jan. letošnjega leta, po kateri je bil Bosina oproščen obtožbe težke telesne poškodbe in bil samo obsojen zaradi prekoračenja silobrana na denarno globo. (Ta sodba je dala, kakor znano, povod za neko polemiko tudi v našem listu, ker je občinstvo stalo pod vtiskom, da je bila premila.) Zakrivil pa je Bosina sledeče: Kaplan je prišel dne 2. julija 1912 okoli pol 12. ponoči (!) v Kranjčovo gostilno v St. Jurju ob J. ž. Pred gostilno je stal z nekaterimi znanci 18letni kmečki fant Dominik Koser pri svojem vozu in pil. Ko ga je kaplan, ki ima na njegovega očeta iz političnih razlogov, piko, opazil, ga je takoj zbolel z besedami: Požri klerikalca! Fant mu je odgovoril, da spada kaplan ob 9. v posteljo in da nima ljudi opolnoči pred gostilnami izzivati. Kasneje je kaplan srečal Koserja, ki je vozil proti domu, blizu cerkve in ga je znova nahrulil. Potem ga je pa dejansko napadel in ga je kakih 10krat tako za uho udaril, da je padel fant vsakikrat na tla. Še proti orožniku je Bosina izjavil, da je res Koserja 5krat udaril. Koser je vpil za pomoč, a župnik, ki se je zbudil, ga je takole odpravil od župnišča: Glej, da se pobežeš, fantin! Na to je Koser bežal, kaplan je pa tekel za njim, ga dobil, znova klopotal in sunil v neki plot. Koserju se je vsled močnih udarcev kaplanovih (Bosina je silno močen, Koser pa slab in šibek fant) raztrgala v levem ušesu mrena in je dobil dolgotrajno, boleče ušesno vnetje. Začelo se je dolgotrajno sodnijsko postopanje, ki je končalo z gori omenjeno milo sodbo. Proti taisti se je pritožilo državno pravdnštvo na najvišji sodni dvor, kateri jo je tudi razveljavil in odredil novo postopanje. Kaplan Bosina ima sedaj svojstvo zaslužno kazni. (Ko je lani »Slov. Narod« prvi o tem napadu poročal, nas je »Straža« strašno ozmerjala in imela za lažnjivce.) Značilno je, da je Bosina še vedno kaplan v St. Jurju. Ali res škof štiti take kaplane, ki ponoči iz političnega sovraštva okoli pretepa? Iz navedenega je vsakomur jasno, zakaj je moral senat mariborskega okrožnega sodišča kaplana obsoditi na dva meseca težke ječe. Kak drug pretepač, ki bi v svesti si svoje sirove moči, koga tako napadel in pretepel, kot je kaplan Bosina kmečkoga fanta Dominika Koserja, bi tudi ne dobil manjše kazni. Mariborski duhovniški list »Straža« je spravila ta obsodba v nemalo zadrego. Molčati skoraj ni kazalo, obsoditi kaplana Bosino zaradi njegovega nesvečenškega rokovnjaštva tudi ne: zato je »Straža« le omenila sodbo, ne da bi navedla vzroke in dostavila: »V javnosti gospod Bosina vsled tega ne bo izgubil nič na časti, ugledu in priljubljenosti...« Ali z drugimi besedami:

slava vrlenu našemu agitatorju, vsa čast duhovniku, ki opolnoči lazi po krčmah, izziva politične nasprotnike in jih potem pretepa tako, da jih težko telesno poškoduje! Tako si upa pisati danes pri nas duhovniško glasilo, pozabljačjo popolnoma na nauke krščanstva in vsake morale ter dostojnosti, pozabljačjo na vlogo, ki bi jo moralo zavzemati duhovništvo med ljudstvom! Naše duhovništvo je došlo tako daleč, da žvižga na božje in cerkvene zapovedi, da mu ni več za ugled pri poštenih in dostojnih ljudeh, temveč posluša slepo nauke Mahničev in dr. Krekov, ki oznanjujejo boj in sovraštvo! Škofa dr. Napotnika smo imeli zadnja leta že večkrat priliko opozarjati na podivjanost mlajše duhovščine in mu priporočati, da napne vaje napram takim divjakom malo ostreje in da zlasti paralelizira vpliv dr. Korošcev in Hohnječev na mlade svečenike. Kajti do oštarijskih preteпов se naša duhovščina v časih, ko še je niso komandirali Kreki, Korošci in Hohnječi, ni nikoli povzpela in tudi ni jedla ričeta za zločine, ki jih zakrivijo običajno šnoparji in hlapci.

Koroško.

Zaradi hude nervozitete se je obesil v Celovcu v svojem stanovanju 28letni učitelj godbe Adolf Frank. Frank je živel v dobrih razmerah in je izvršil samomor v hipni zmedenosti zaradi hude nervozitete.

Požar. Pri Rikarja vesi sta pogoreli Pušniku dve hiši in 3 gospodarska poslopja. Ogenj je uničil vse, rešili so se komaj prebivalci. Poginilo je tudi nekaj živine. Kako je nastal ogenj, še ni znano. Škoda je skoro sedemkrat večja kot zavarovalnina.

Kaznovana nezvestoba. Pod tem naslovom smo poročali, da je ranil z bajonetom natakario Kat. Vogel njen mož, ki je prišel na začasni dopust v Celovec po 7mesečni službi kot rezervist pri topničarjih na južnoavstrijski meji, ker je odkril, da mu je bila žena postala med tem časom nezvesta in imela ljubavno razmerje z nekim stražnikom iz Beljaka. Žena je ranjena na spodnjem delu telesa, prepeljali so jo v bolnišnico. Zdravniki so dognali, da njena rana ni tako nevarna, kot se je preje mislilo in da bo žena okrevala.

Primorsko.

Goriške deželnozborske volitve. Dne 13. t. m. se vrše volitve občine kurije za goriški deželni zbor. Osrednji volilni odbor narodno-napredne stranke, ki se je ustanovil v Gorici se je držal načela, da nobenemu okraju ne vsiljuje kandidatov, marveč naj vsak okrajni volilni odbor sam določi samostojne ljudske kandidate. Od zaupnikov goriške okoličnice in vipavske doline sta proglašena za kandidata v občini skupini Fran Miklavčič, župan v Kobaridu in Ignac Kovač, župan v Ajdovščini. Tretji kandidat je bil proglašen v nedeljo v Štanjelu na Krasu in ta je dr. Gustav Gregorin. Goriški Slovenci so že za enkrat prepričani o pogubni protinarodni politiki sedanjih večine slovenskega deželnozborskega zastopstva in uvidijo kako rakovo pot hodi Slovincem na Goriškem, ker se je polastila političnega vodstva slovenskega naroda zloglasna S. L. S. Zavedni Slovenci, katerim je za napredek Slovincem in za svoj dobrobit, naj volijo torej vsi, ne oziraje se na desno ali levo samostojne kandidate, može iz ljudstva, ki so edino sposobni, da čuvajo slovenske narodne koristi v deželnem zboru. Volilci mesta Gorice, kdor še ni dobil volilne izkaznice, naj si jo preskrbi na c. kr. okrajnem glavarstvu. Volilci naj pridno posejajo volilne shode in sestanke, vsak naj razvije agitacijo v vseh znanih mu krogih. Odločno naj se zavračajo hudobna nasilstva in hinavsko sladko sleparjenje. Naši kandidati so: dr. Peter Medvešek, odvetniški kandidat v Gorici, Ivan Josip Fabčič, poslovodja »Goriške tiskarne« in Ivan Gorjup, pek v Gorici.

Značilno. »Soča« piše v zadnji številki pod naslovom »Primorski list« sledeče: »Duhovnik piše o »Primorskem listu«: Z listom, ki nosi na čelu znamenje sv. križa, takoj od spodaj pa se bojuje z toli nizkotnim orožjem, nobenega stika več, proč z njim!»

Novi Čas — obsojen. Umazan klerikalni listič, ki ne dela drugega v klerikalnem orkestru goriškem, kot da trobi nesramne laži in obrekovanja proti poštenim ljudem, je pred nekaj časom napadel popolnoma v svojem žanru nesramnosti, učitelja v Sv. Križu, g. Leopolda Paljka. Dasi smo že navajeni nesramnih na-

padov klerikalnih zakotnih lističev in klerikalnih listov, ki nič ne zastajajo za najbolj umazanimi, podkupljivimi židovskimi listi, se je učitelj Paljk vendar le odločil nastopiti resno proti temu napadu, kajti ta napad je bil silno nesramen in ni meril samo na osebo čast učitelja, marveč tudi na njegovo socialno in gmotno uničenje. Urednik tega lističa se je izognil porote s tem, da je zlezal pod klop in se izgovarjal, da tega članka ni bral in da ga ne odobrava. Obsojen pa je bil pri okrajnem sodišču v Gorici na 20 kron globe ali 48 ur zapora zaradi zanemarjenja dolžne uredniške pažnje.

Umrla je v Gorici učiteljica Natalija Mlekuš, stara 25 let. Vzrok jetika.

Ponesrečen parnik. Parnik družbe »Istrija-Trst« »Primero« je nasedel ne daleč od Trsta v zalivu Barbara na peščenino in obtičal. Potnike so morali izkrcati in so jih odpeljali po večurnem čakanju z drugim parnikom iste družbe v Trst. Parnik tiči globok v pesku, vendar upajo, da ni zelo poškodovan in da ga bo mogoče rešiti.

Uboj. V neki gostilni na Calle dei Canapini na Reki so zaklali neznan pretepači 28letnega delavca Ivana Maluči in so pobegnili. Maluči ima tri težke rane na trebuhu, prizadete z nožem. Prepeljali so ga v brezupnem stanju v bolnišnico. Zločinci so, kot omenjeno, pobegnili in jim je policija že na sledu.

Odkrit zločin. Iz Reke poročajo, da je odkrila policija zločin, ki se je izvršil v začetku mesca junija. Pristanški delavec Josip Locczi si je najel sobo pri neki 48letni Rosi Daniel za mesečno najemnino 16 kron. Mož je v mesecu juniju izgubil delo in ni mogel, ker je bil brez zaslužka in prihrankov plačati gospodinji stanovanja. Vsled tega se je ponavljal med njima večkrat prepir. Prve dni junija je zahtevala gospodinja zopet plačilo. Ker ji ta ni mogel plačati, je navalila huda ženska na njega in ga točkla s pestmi. Nato je pograbila lopatico za premost in ga udarila po glavi. Mož je padel, žena je poklicala rešilni voz in prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je v kratkem umrl. Da bi se še kaj zavedel. Kot vzrok njegove smrti se je navedlo pretres možgan vsled padca. Pred nekaj dnevi pa je dobila policija anonimno pismo, v katerem se označi kot morilka gospodinja pokojnega, Rosa Danielova. Policija je uvedla takoj preiskavo, ki je dognala, da je ovadba resnična.

Dnevne vesti.

+ Seja občinskega sveta bo v torek 15. t. m. ob 6. zvečer v mestni zbornici. Ta seja bo zadnja pred počitnicami.

+ K polomiji z dr. Šusteršičevo zaupnico v Kandiji se nam še poroča: To pot je vavtovski Dular, mlinar, ki svojo moko vsiljuje tudi naprednjakom, predlagal, da se tozadevni sklep zadnje občinske seje spremeni in se glasuje za zaupnico. Proti temu je protestiral profesor Škrlj v čisto mirnem tonu, češ, da se ta protest ne sme smatrati kot nezaupnica deželnemu glavarju, naj se ta zadeva le odloži za toliko časa, da bo deželni glavar si sam poiskal zadoščenje pri sodišču, in ko se izkaže, da je krivično obrekovan, tedaj bo on prvi, ki bo za svobodno zaupnico glasoval. Nato šele je prof. Škrlja napadel deželni poslanec, jurkovski Dular, ki je v svojem robatem tonu prof. Škrlju predbacival, da pobira te nazore iz liberalnih časopisov, češar pa na katoliški podlagi stoje občinski odbor v Kandiji nikakor ne dopušča. (O Dular, Dular, počakaj do volitev, kaj si boš moral dopuščati iz prav čedne afere med teboj in Štemburjem!) Šele ta surovi napad človeka, ki boljše ni vaju, je g. profesorja tako zadel v njegovo pošteno srce, da je izjavil, da ker ni prišel v občinski odbor vganjat politike, ampak reševati občinske interese in ker on svojega poštenega imena ne pusti v take politične manevre zlorabljati, odklanja svojo odborniško mesto. Ta dostojen, stvarni nastop g. profesorja je vžgal kot strela večino tudi pošteno mislečih klerikalnih mož in nato so se vršili prizori kakršnih si dr. Pegan ni nadejal med dolenjskimi kmeti. Zgodilo pa se je od dr. Peganeve strani še nekaj tako ostudnega, da se nam prav škoda zdi, da bi dr. Peganevo pravo fotografijo že zdaj razobesili na javno okno. To bo ob drugi priliki vse prav prišlo. Vsekakor je to dogodek na seji ene največjih občin na Kranjskem tak, da bo imela za klerikalno politiko na Dolenjskem še dalekosežne posledice.

+ Visoki gostje. Iz Novega mesta se nam poroča: Dolenjci smo bili že od nekaj ponosni na svojo

metropolo. To je res. Ampak v zadnjem času postajamo še bolj ponosni. Pomislite, sam gospod deželni predsednik, njega ekselencen baron Schwarz si je našo metropolo izbral za svojo privatno zabavo in tako se mu Novo mesto dopade, da je že kar dva dni tukaj. V torek smo že parkrat mislili, da jo gospod baron ubira nazaj proti Ljubljani, ali v naše nemalo začudenje jo je vsakokrat, ko je elegantni avtomobil J 26 že bil čez mestno mejo, obrnjen proti Kačji ridi, zopet pobral nazaj ali v strmi breg kapitelske prošnje ali pa doli čez strmi klanec k očetu Štemburju v Kandijo. Oče Štembur bodo počili, tako so ponosni na odlikovanje po teh opetovanih obiskih. Pa tudi ne bi bilo čudno, če bi se g. Zurcu od prevelike sreče kaka nesreča zgodila. Zakaj da ga obišče kakšen Jarc, Pegan ali celo deželni finančni minister, to je zdaj postalo že nekaj vsakdanjega. Ampak da njega in njegovo gostilno počasti tudi sam ekselencen, deželni predsednik in to v prvič že na vse zgodaj zjutraj, ko gulaš niti gotov ni bil, to ni karsibodi. Pa brez šale! To pot radovednim meščanom ni zameriti, če si še dva dni belijo glave, po kaj je baron Schwarz pravzaprav prišel v Novo mesto. Da bi bil prišel le privatnim potom, da svojima blagorojenima paglavcema pokaže Novo mesto, kakor se od napol uradne strani zatrjuje, tega živ krst ne veruje, že ker bi mlada gospodiča barona v četrt ure bila dolenjske metropole gotovo lahko čez in čez sita. Tudi vreme in večni nalivi niso bogve kako vabljeni za daljše bivanje. Torej mora ta obisk nekaj drugega pomeniti. Kako smo se začudili, ko je avtomobil drugo jutro po baronovem prihodu obstal gori na klanec pred gradcem, kjer g. bivši deželni glavar, dvorni svetnik pl. Šuklje zdaj kraljuje. No, in potem to naključje. Ko se avtomobil z njega ekselencen vrača proti Kandiji, pa mu pridriči nasproti deželni avtomobil ista številka, ki je dan poprej popoldne z dr. Peganom in dr. Ahačičem ponesla »zaupnico« deželnemu glavarju v Ljubljano. Tudi to pot je ista številka, prinesla nazaj dr. Pegana in baje celo tudi deželnega finančnega ministra. In ravno pred Štemburjevo gostilno sta se srečala oba avtomobila. Kakšen čudež! Oče Štembur so ravno ob tem času povabili nekega liberalca k sebi, da mu na podlagi sejnega zapisnika dokažejo, da ni res, kar je o ponesrečeni zaupnici poročal »Slov. Narod«. Ko pa oče Štembur zaslišijo žvižg in pokanje avtomobilov, so v silni zadregi pozabili na svojega liberalnega gosta in šli sprejemati visoke goste na katoški in vladni podlagi. Pravijo, da je obisk njega ekselence Štemburjevo hišo tako presenetil, da se je materi županji celo gulaš v kuhinji pripilil, za katero vest pa ne prevzamemo odgovornosti. Ravno tako ne za drugo vest, ki je sicer bolj zanimiva in bi utegnila kazati na sled tega dvojnatnega seveda slučajnega obiska, vest namreč, da so visoki gospodje v Štemburjevi gostilni poželeli povabiti predse nekaj tistih, ki so prejšnji dan dr. Šusteršiču že v drugič dali »zaupnico«. Pa še eno čudno naključje. Ravno ob tem času je po državni cesti od Zagreba semkaj pridrdral še en avtomobil, ki je pripeljal seboj tudi nekaj visokih gospodov, med njimi celo samega zagrebškega nadškofa. Če je tudi ta avtomobil prišel k Štemburju, za to ne moremo jamčiti. Vemo le, da se je obrnil proti deželni kmetijski šoli, pa se takoj vrnil in obstal pred hišo uradnika mestne hranilnice g. Ropasa. Kakor smo pozneje zvedeli, je avtomobil zato tu bstal, ker je šel škofov spremljevalec, duhovnik Barle, sin bivšega nadučitelja v Smihelu, svojo rodbino obiskat, ki blizo tam stanuje. Ta avtomobil se je potem kmalo odpeljal proti Ljubljani. Pravijo, da so se zagrebški gospodje peljali na poroko gospodične Lenarčičeve na Vrhniko. Okrog 11. ure popoldne je deželni avtomobil zdiral proti Beli Krajini, baje težko obložen z denarjem za Lončariča, da izplača svoje delavce. Gospoda predsednika pa so videli se peljati pred novomeški rotoz, kjer je visoki gospod baje obiskal tudi našega župana. Od tedaj je avtomobil z g. predsednikom celo popoldne frčal po mestu in bližnji okolici ne glede na dež in blatno cesto. Ob polu dveh se je gospoda peljala h kosilu k proštu. Popoldne se je njega ekselencen peljala na južino zopet k Štemburju v Kandijo. To pot pa očeta Štemburja niso dobili doma, je bil odsoten na komisiji pri Strugi. Nato je avtomobil šel nasproti Lončaričevemu avtomobilu, ki se je pripeljal okrog 6. ure zvečer iz Ljubljane in pripeljal dve dobrorejeni dami, med katerima so eni hoteli spoznati tudi gospo Kregarjevo. Avtomobil z njega ekselencen se je vrnil in zadaj spremljal Lončaričev avtomobil.

Zdaj pa, kakor se je eden kapitelskih gospodov izjavil, pričakujejo še enega izrednega gosta, cesarskega namestnika princa Hohenlohe iz Trsta. Kaj bi tega gospoda v Novo mesto vleklo, to je za naše samih teh avtomobilov že itak izmučene možgane nekoliko preveč.

+ Iz državno - železniške službe. Napredovali so: v statusu I. v 7. čin. razredu stavbni višji komisar in predstojnik urada za vzdrževanje železnice Ljubljana I. Nik. Poljak; v statusu II. b v 8. činovnem razredu Henrik Rebolj, oficijal, Ljubljana, drž. kol.; v 9. čin. razr. Henrik Kenda, adjunkt, Ljubljana, drž. kol. in Gustav Cancig, adjunkt na Jesenicah. V 9. čin. razr. je pomaknjen Leo Breymann, asistent, Ljubljana, drž. kol.; v 10. čin. razr. napredujejo: Anton Sajc, asistent v Kranju; Karel Kováč, asistent na Jesenicah in M. Rust, asistent na Boh. Bistrici. V statusu železniških zdravnikov napreduje v 10. čin. razredu dr. Al. Vacek na Boh. Bistrici.

+ Promocija. Dne 12. t. m. bode na graškem vseučilišču promoviral za doktorja vsega zdravilstva g. Josip Glantschnig, starejšina akad. tehn. društva »Triglav«. Čestitamo!

+ Osebnosti. Dr. Fran Skaberne je imenovan za ministerjalnega tajnika v naučnem ministertvu.

+ Njegova Prezvženost, nadškof zagrebški, dr. A. Bauer, je pristopil kot ustanovnik »Matici Slovenske«.

+ »Matica Slovenska«. Gospod Peter Majdič, naš veleindustrialec v Celju, je pristopil kot ustanovnik »Matici Slovenski«. To je lep zgled za naše industrialne kroge.

+ Dohodki cvetličnega dne znašajo v Ljubljani 3960 K 83 vin., torej znatno manj kakor lani.

+ Slovenskim zdravnikom. Načelnik sanitetnega oddelka srbskega vojnega ministertva generalni zdravnik dr. Sandermajer je včeraj poslal v Ljubljano brzojavko, v kateri nujno prosi slovenske zdravnike, da bi prihiteli na pomoč v Belgrad. V brzojavki pravi, da je v Belgradu 13.880 ranjencev, ki nujno potrebujejo zdravniške pomoči. Vse bolnišnice so prenapolnjene. Razna javna poslopja, kakor gledališče in razni uradi, so spremenjena v bolnišnice. — Zdravnikov primanjkuje povsodi. — Pozivamo in prosimo slovenske zdravnike, naj se tej prošnji iz Belgrada odzovejo v čim največjem številu. Potreba je velika: zdravnikov malo, ranjencev vsak dan več!

+ Srbski izletniki o Sloveniji. Kakor smo svoj čas poročali, so sedmošolci gimnazije v Sremskih Karlovcih okoli 1. maja t. l. napravili izlet preko Zagreba na Reko, v Pulj, Trst in Ljubljano. Vodilo jih je četvero profesorjev. Ti - le so o ekskurziji napisali podrobno poročilo v »Izveštju« svoje gimnazije. Iz tega poročila posnamemo nekatere točke, ki se tičejo naših dežel. Izvestitelji obširno poročajo o Trstu ter nadaljujejo: »Prišel je naposled čas, da se razstanemo z Jadranom in da krenemo v planinski kraj proti lepi Kranjski, v zemljo, kjer je vse pitano in blago, i sela i ljudje, i šume i doline in celo s snegom pokrita brda, ki tu še nimajo značaja ozbilnosti veličanskih centralnih Alp. Že na stanici tržaški smo čutili, da idemo v »mili slovenski kraj«. Iz voza, ki je čakal, da pojde na Kranjsko, so se razlegale mehke, vedre melodije »fantičev« in »deklic«, ki so se slučajno našli na potu in so peli v improviziranih korih... Prišli so v Ljubljano. Opči utisak, što ga daje ovaj grad, opravda ovaj opit, po kome je Ljubljana bela. Čisto mesto, s pravilnim ulicama — u novijem svom delu — sa ukusnim javnim zgradbama, od kojih smo to veče videli pozorište i slovenački »Narodni dom«, i nekoliko liepih šetališta. Život u samome gradu nije bučan, nema velikogradske vreve, jer Ljubljana nije trgovačko mesto, nego činovniško, u kome su centralne vlasti cele pokrajine. Život takih mesta ima svoj naročit karakter. Opodne i šesti sat u večer napune ulice publikom, koja grabi što prije kući, i onda nastupa mir, koji se prekida s vremenom na vreme, klopotom polupraznog tramvaja. Što više u noć, mir prelazi sve više u mrtvilo... Ljubljana jutrom daje neobičajnu sliku. Redovno je u magli od 6—7 sati. Ulice su mirne, a kroz njih se kreće dugi niz seljanki, što raznose na svojim zgodnim dvokolicama mleko, jajla, zelen itd.« — Potem opisujejo Bled ter nadaljujejo: »Vintgarski klanec, kuda se prolja bistra Radovanka, u mnogome je nalik Gledzanu. Dimenzije su naravno manje, ali visina stena sa obe strane kanoda nadmaša gjerdanske...« Nadalje: »Karakteristično je za religiozni duh slovenački, da na najlepšim mestima u svojim gorama dižu crkve i kapele...« — Svoj čas smo poročali, kako toplo so pisali hrvaški izletniki

varaždinske gimnazije o Sloveniji. A sedaj evo srbskega poročila! Hrvatini v Srbiji vedno bolj spoznavajo naš svet!

— **Zaključek šolskega leta na novomeški gimnaziji.** V tozadevno poročilo v št. 153 našega lista, se nam je vrnila napaka. Privatistinja v I. b razredu Emilija Ogrin je bila namreč tudi odličnjakinja.

— **Slovenskega ali slovanskega zdravnika** išče društvo »Branibor« v Ljubljani za narodno ugrožen kraj na meji. Zdravniku je zagotovljeno 7000 K rednih letnih dohodkov. Pojasnila daje društvo »Branibor« v Ljubljani.

Cesta v Rožno dolino. Današnja »Zarja« poroča, da je cesta v Rožno dolino dodelana in posuta in sposobna za vojni promet. To pa ni res. Cesta je — menda iz posebne prijaznosti do nemškega drsališča — izpeljana le do konca tega drsališča, torej komaj dobra tretjina, dočim je od drsališča naprej še vedno stara, ozka pot, katero vsak izdaten dež preplavi, da morajo pasanti bresti po vodi. Hvaležni bi bili slav. ljubljanskemu magistratu, da to cesto letos izpelje in uravnava, vsaj s hodniki do hiše gosp. Arkota. Ker je menda stavil gosp. arhitekt Sogel sprejemljive pogoje za odstop sveta za cesto, mislimo, da se zadeva da letos urediti. Stvar je toliko nujnejša, ker jesensko deževje in sneg napravljata redno na tem mestu pravcato močvirje, da je vsaka pasaža nemogoča. Čim prej se cesta uredi, tem prej bo svet ob njej zazidan. Nujnost je pa upravičena še tudi s stališča osebne varnosti; del ceste je zvišan in pada ob koncu drsališča navzdol na staro ozko pot, kjer je neka jama nezasuta. V slučaju snežnih zametov in poldne se kaj lahko pripete nesreče, ker ni tudi luči. V nevarnosti so posebno šolo obiskujoči otroci. — r.

Iz gasilskih krogov v Šmartnem pri Litiji. V zavijanju resnice so naši klerikalci res mojstri, da jim ga ni para na svetu. Tako je neki dopisun iz Šmartne pri Litiji v zadnjem domu ne Domo (kmalu bi se bil zmotil Lažljub, ker tako je bolj prav, ker to ime zasluži v polni meri) skrpupal dopis, v katerem pravi: Izlet litijskih liberalcev v Št. Vid. Kakor slišimo, bodo napravili 13. julija razna gasilna društva na čelu pevsko društvo »Zvon« iz Šmartne pri Litiji izlet v Št. Vid pri Zatičju. Ničesar ne bi imeli proti temu izletu, ako ne bi poznali teh društev, ki hočejo pokazati svojo zavednost, namreč liberalnost. Vsa ta društva so stebri kmečkih liberalcev. Posebno pevsko društvo »Zvon«. — Toraj dragi dopisunec, ali vidiš, kako vedoma zavijaš resnico. Najprej praviš, da napravijo izlet litijski liberalci, kar takoj na to pa da napravijo izlet razna gasilna društva izlet, na čelu jim šmarski »Zvon«. Pri vsem pa ne omenjaš nič, da bodo napravilo Št. Vidsko gasilno društvo pomembno slavnost, to je 25letnico obstoja društva, blagoslovljenje gasilnega doma, podelitev zaslužnih kolanj več zaslužnim članom. Ali se ti dopisun, ne zdi taka slavnost pomembna? Vidi torej, da ne napravijo litijski liberalci izleta v Št. Vid, pač pa se udeležijo vsa bratska gasilna društva omenjene slavnosti v Št. Vidu, to pa se gotovo ne more imenovati izlet, ta udeležba tudi ni namenjena za to, da bi kazali svojo liberalnost, ampak ima vse drugi vzvišenejši namen, o katerem dopisun niti pojma nima. Povabimo tudi njega na to slavnost in lahko se bode prepiral, kako bomo kazali svojo liberalnost. Nekoliko tudi dopisunčetu v pojasnilo. Pred časom je imela okrajna gasilna zveza svojo sejo v Št. Vidu; pri tej priliki pregledovalo se je tudi tamošnje gasilno orodje; videlo se je, da je društvo krvavo potrebno groda, posebno pa ene brizgalnice, in veliko je stalo vnanje odbornike, da so pripravili Št. Vidčane do tega, da bodejo priredili omenjeno slavnost, da si društvo na ta način pridobi vsaj nekaj gmotne podpore, katero mu deželni odbor tako krivično odreka. Društvo si je s trudom ustvarilo lepo gasilno shrambo, a ista stoji skoraj prazna. Kaj bi bilo, ko bi se pripetila kakšna nesreča? Ali bi se dopisunec tudi norčeval iz resne stvari? Kar pa se tiče pevskega društva šmartinskega »Zvona« pa nima z našimi društvi nikakega stika, — ono, kakor vem, je bilo od pripravljalnega odbora v Št. Vidu naproseno, da bi sodelovalo pri slavnosti in da bi morda tudi pri maši pelo, kar je ondodni g. župnik z veseljem vzel naznanje, akoravno ga je naš dekan iz cerkve takorekoč vrgel. Kadar napravijo naša društva kako zborovanje ali veselico, se liberalci poskrivajo, pravi dopisnik nadalje. To pa od naprednjakov lahko pričakuje, ker so sami izobraženi ljudje, toraj vas pustijo v miru, ali vam to ni po godu. Mar bi radi, da bi se pobijali? To je menda želja dopisnika, ker nekako namiga-

va, da naj bodo Šentvidčani pametni, razume pa se to čisto drugače. Najdebeležjo laž pa je zlezel dopisun, ko pravi, da so že skoraj vsa gasilna društva pristopila novi gasilni zvezi. Beri samo »Gasilca« št. 2, z dne 23. junija t. l., tam bodeš videl, da je v slovenski gasilni zvezi včlanjenih še 130 gasilnih društev in da je odpadlih, ki so se prodali za judežve groše, samo 56. Torej — kako moreš to trditi, ker praviš skoraj? — Skoraj še ni nikoli zajca ubil in menda ga tudi ne bi. Društva, katera so do danes pri stari zvezi, mislim, da tudi nadalje ostanejo. Toraj pozivljaj slav. gasilna društva, katerim je količjak mogoče, 13. t. m. v Št. Vid, da bomo pokazali dopisunčetu, in da se živimo ne samo životarimo, in da se za par judeževih grošev ne prodamo, se nismo in se ne bomo. Na svidenje in na pomoč torej v Št. Vidu.

Požar. 7. t. m. popoldne je udarila strela v kozolec posestnika Martina Vidica na Sapu. V par minutah je bil ves kozolec v ognju. Ko so gasilci iz Sapa in moške spravili vso slamnato streho na tla, prihitela je domača brizgalna iz Šmarja po pomoč. Moštvo je teklo pred njo na pozorišče. Uspeh delovanja brizgalnice je bil viden. Stebri in močnejši tramovi, ki jih je že lizal plamen, so bili naenkrat pogaseni. Zapihal pa je močan veter, ki je zopet raznel skrite iskre. In vseh koncih se je zopet zasvetilo. Zda je za prihitelo še gasilno društvo iz Grosuplja z brizgalni na pomoč. Brizgalni sta delovali vsaka od ene strani kozolca in tako je bil kmalu udušen ogenj. Hvala Bogu, da je ves čas močan dež močil sedne strehe. Tudi gasilno društvo iz Škofljice je hitelo na pomoč, pa mu je bilo na Razdrtem povedano, da je ogenj pogasjen.

Strela je v noči med 7. in 8. julijem v Stari Bučki pri Škocijanu udarila v pod posestnika Mirka Heržine. Pod je pogorel do tal. Pogorelo je tudi mnogo sena in še lanske slame. Pod je bil krit z opeko. Zavarovan je bil za neznatno vsoto.

Sedmi tečaj za knjigovodstvo, ki ga je priredil »Zavod za pospeševanje obrti v Trzinu«, bo zaključen v četrtek, dne 10. julija ob 2. popoldne v dvorani društva sv. Jožefa. Vabi se k udeležbi iz obrtniških krogov.

Kinematograf »Ideal«. Izmed točk zanimivega sporeda, ki se je prvič predvajal pri včerajšnjih predstavah, je gledalcem kar najbolje ugajala senzacijska ameriška drama »Stirinožni junak«. Velezanimiv je »Pathé Žurnal«. Tudi ostale slike so prvovrstne. — V petek specialni večer z dramo »Mož s plaščem«.

Deževje je, kakor poročajo z dežele, napravilo precej škode. Žita, ki so v dozorevanju, so zelo polegla, vodovje je naraslo in povzročilo dokaj neprijetnosti. Ljubljansko Barje je deloma preplavljeno in tamošnji posestniki trdijo, da se voda par dni ne bo otekla. Vsled nenadnih naličkov je Ljubljana tako narasla, da so morali včeraj ob 1/4. odpreti pri izlivu Gradaščice zatvornice. Tvrdba je sicer že popoldne zato vse potrebno ukrenila, a ji je deroča voda napravila kljub temu škodo. Delavstvo je izgubilo mezde, iz Ljubljance, ki jo že nekaj mesecev nismo videli teči skozi mesto, pa štrle stroji, kakor žirafni vratovi.

V tukajšnje prisilno delavnico so včeraj pripeljali 21letnega Jožefa Coserja iz Aldene pri Roveretu; 20letnega Echepla Birtija iz Lovrane in 48letnega Karla Madra, rodom iz Važenberka pri Velikovu.

Dobro črno in rdeče vino v zdravilne svrhe se dobi pri gosp. J. Boletu, Tabor. Več v inseratu.

Ne hodite na počitnice, predno ne zavarujete svojega stanovanja zoper tatvino pri banki »Slaviji« v Ljubljani.

Narodna obramba.

Cvetlični dan v Spodnji Šiški priredi podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v nedeljo 13. julija. Popoldne veselico v gostilni pri Moharju. Šiskarji v nedeljo v znamenju cvetja za našo narodno obrambo.

Cvetlični dan v Zagorju ob Savi je kljub občnemu nasprotovanju nad vse nepričakovano dobro uspel. Nabralo se je okroglo 500 K.

Razne stvari.

Pobegli trgovec. Pobegli juvelir Assael je pisal iz New Yorka svoji ženi v Arad, da je pobegnil zaradi dolgov. Pasiva znašajo 150.000 K.

Ponesrečeni planinci. Iz Curiha poročajo, da so padli na Beli ženi, in sicer na srednjem, 3661 m visokem hribu, vsled sneženega plazu v globok jarek trije planinci. Enega so našli mrtvega, drugi je smrtno nevarno ranjen, tretjega pa pogrešajo. Kdo so ponesrečeni planinci, še ni znano.

*** Ponesrečen enoletni prostovoljec.** Pri Koširju so imeli pionirji, kakor se poroča iz Prage, razstrelne vaje. Tem vajam so prisostvovali kot gledalci tudi nekateri enoletni prostovoljci - medicinci. Pri razstrelbi neke mine je zadel prece težak kamen prostovoljca Löwensteina in mu prebil lobanjo. Löwensteina so prepeljali nezavestnega v bolnišnico. Njegovo stanje je brezupno.

*** Usodne garjeve ovce.** Iz Avile poročajo, da je umrlo v sosednji vasi Flores 6 oseb vsled zastrupljenja. Jedli so meso garjevih ovc. 18 oseb pa se bori s smrtjo in je le malo upanja, da bi okrevale. Meso se je prodajalo z dovoljenjem občinskega živinodravnikarja, ki je konstatiral, da ovce niso poginile vsled garij. — Proti mestni oblasti in proti živinodravniku se je uvedlo kazensko postopanje.

*** Morilec Schmidtove v Carigradu.** Poročali smo že, da je zadavil na Dunaju neznan zločinec znano bogato prostitutko Schmidtovo in jo oropal. Ta zadeva je vzbudila veliko pozornost in policija z mrzlično hitrostjo išče morilca. Toda do sedaj se ji ni posrečilo najti nobene prave sledi morilca. Iskali so ga že na Nemškem, toda zaman. Vsi aretiranci so dokazali svoj alibi. Sedaj je izjavila neka artistinja v cirkusu v Szegedinu, da je ona prepričana, da ni nihče drug morilec Schmidtove, nego neki rokoborec, katerega ona dobro pozna. Ona ve, da je bil ta ljubimec Schmidtove, ki ga je tudi vzdržala, da je bi na Dunaju in da je pobegnil po umoru, kakor je izvedela, v Carigradu.

*** Pretkana sleparka — bodoča doktorica.** Po Dunaju je hodila že delj časa pretkana sleparka, ki se je izdajala za dijakinjo slušateljico medicinske fakultete. Posebno rada in pretežno je občevala v dijaških krogih, posečala je dijaške gostilne in prisostvovala je večkrat tudi predavanjem na kliniki. Končno je bila policija opozorjena na sleparko, ki je dolgo in precej udobno živela na stroške dijakov in jo je aretirala. Pri policiji se je izdala za Rozo pl. Görlchovo in je izjavila, da bo v kratkem promovirana za doktorico medicine. Preiskava je dognala, da je ta false doktorica neka Roza Hummel, bivša kuharica in bolniška strežajka. Izvabila je več dijakom precejšnje vsote denarja in oškodovala enega hotelirja in več trgovcev.

Telefonska in brzojavna poročila.

Bratomorna vojna na Balkanu.

Center bolgarske armade prebit. — Armadi generala Ivanova grozi zajetje.

Dunaj, 9. julija. V vojaških krogih presojo položaj tako-le: Zavzetje Štipa po srbski armadi pomenja toliko, kakor da so Srbi prebili bolgarski center. »Militärische Rundschau«, glasilo vojnega ministrstva, potrjuje, da se je položaj bolgarske armade na makedonskem bojišču znatno poslabšal in da bolgarska vojska tako ob glavni fronti, kakor na jugu umiče. Armadi generala Ivanova, grozi nevarnost, da jo Srbi in Grki zajemo.

Bolgarski poraz.

Belgrad, 9. julija. Boji pri Zajčaru so se končali s popolnim porazom bolgarskih čet. Borba je trajala snoči do 11. ponoči. Bolgari so se umaknili preko meje, zasledovani od srbskih čet. Srbski voji so zavzeli prvotne bolgarske pozicije na bolgarskem ozemlju. V okolici Pirota je opažati živahno kretanje srbskih vojaških oddelkov.

Senzacionalni oficijozni komunike.

Dunaj, 9. julija. Večerni list »Neues Wiener Tagblatt« priobčuje o stališču avstro - ogrske monarhije glede intervencije na Balkanu ta - le senzacionalni veleoficijozni komunike:

Ni mogoče preračunati, kaj bodo že prihodnji dnevi na Balkanu prinesli. Toliko pa je že sedaj gotovo, da se je dr. Danev s svojo trdovratnostjo in lahko rečemo, nagajivostjo, s katero je že na londonski konferenci z romunskim pooblaščencom Jonescom briskiral Romunijo, temeljito zmotil v svojih računih. On je bil prepričan, da bo Bolgarija v enem tednu končala vojno. Sedaj pa se zdi, da ta vojna ne napreduje tako hitro in ne donaja tistih uspehov, kakor so si to preje Bolgari predstavljali. Veliko vprašanje je tudi, če je bol-

garski ministrski predsednik še dorasel vojaškemu in diplomatskemu položaju. Na drugi strani pa se romunskim državnikom otežuje mirno izravnavo. Pod temi okolnostmi mora avstro - ogrska monarhija stati budno na braniku. Koncem prihodnjega tedna bo lahko dobiti že jasno sliko celega položaja.

Srbi so osvojili Štip.

Belgrad, 9. julija. Srbska armada je po vročem boju zasedla Štip. Bolgari so se v velikem neredu umaknili proti Pečevu in pustili na bojišču velike množine vojnega materiala, ki je padel v srbske roke.

Bolgarska je pripravljena za pogajanja s Srbijo. — Pobitost v Sofiji.

Sofija, 9. julija. Bolgarska vlada je v posebni noti obvestila velesile, da je pripravljena k nadaljnim pogajanjem. V Sofiji vlada nepopisna pobitost. Odstop ministrstva dr. Daneva se vsak trenutek pričakuje.

Romunska proti Bolgarski.

Dunaj, 9. julija. »Das Neue Wiener Tagblatt« priobčuje iz avtentičnega vira vest, da bo romunska armada v prihodnjih dneh ob Donavi zavzela postojanke na podlagi katerih ne bo mogla nobena diplomatska akcija več preprečiti odločitve z orožjem.

Rusko posredovanje v Sofiji.

Sofija, 9. julija. Ruski poslanik Nekljudov je včeraj posetil ministrskega predsednika Daneva in ga pozval, naj skuša, da se sporazume s Srbijo in s tem ohrani Balkansko zvezo. Samo pod tem pogojem je Rusija pripravljena podpirati Bolgarijo proti pretiranim romunskim zahtevam.

Rusko posredovanje.

Pariz, 9. julija. »Figaro« poroča: Ruska diplomacija se pripravlja na akcijo, da prepreči takoj po odločilni zmagi ene ali druge balkanske države vsako nadaljno prelivanje krvi. Rusija ne bo pripustila popolnega razrušenja Bolgarske. Minister Sazonov je prekinil svoj dopust.

Informacije od izvrstno poučene strani.

Dunaj, 9. julija. Vaš dunajski izvestitelj je dobil na izvrstno poučenem mestu te-le informacije: Srbska vojna proklamacija, ki je bila včeraj izdana, pomenja kakor se zdi, da bo Srbija pričela z ostro ofenzivo in da je že v najkrajšem času pričakovati ostri sunek srbske vojske tudi na severnem bojišču. Potrjuje se vest, da je grška armada, prodirajoča proti severu že prišla v stik z desnim srbskim krilom. S tem je postal položaj bolgarske armade skrajno opasen, ker je nevarnost, da zajemo Srbi in Grki njeno levo krilo.

Vesti o prodiranju bolgarskih čet od Krive Palanke proti Vranji so od kraja do konca zlagane.

Dogodki, ki so se doigrali na severnem bojišču na starem srbskem ozemlju, so postranskega pomena. Knjaževac, ki so ga Bolgari zavzeli, je neutrebno mesto, ki je imelo le malo posadko.

Vest, da so bolgarske čete zavzele tudi Zajčar, je izmišljena. Zajčar je moderna trdnjava, ki jo je treba oblegati, ako se hoče, da se jo zavzame.

Mednarodna politična situacija se je znatno poostрила, ker se zdi, da so vesti o ruski mobilizaciji resnične.

»Reichspoština« vest.

Dunaj, 9. julija. Korespondent »Reichspošte« Wagner javlja iz Sofije: Srbi so napadli Štip in Kočano. Bolgarom se je posrečilo srbski napad pri Kočani ustaviti. Bolgarska armada nadaljuje koncentracijsko obkoljevanje srbskih čet, kar se ji je deloma že posrečilo. Železniška zveza med Skopljem in Nišem je pretrgana. Srbi sami so na 8 mestih razdejali železniško progo. — Wagner je imel priliko govoriti z vrhovnim poveljnikom bolgarske armade, z generalom Ratkom Dimitrijevičom, ki mu je med drugim rekel, da mora odločitev na bojišču pasti tekom 24 ur in da so vse vesti o bolgarskih porazih in srbskih zmagah neresnične; vojaški položaj v Makedoniji ob Bregalnici da je na višku in da se mora odločiti v to ali ono smer.

Vesti dunajskih listov.

Dunaj, 9. julija. Opoldanski dunajski listi priobčujejo te-le vesti, ki se same nosijo na sebi pečet neresnice: 1. Bolgari so razdejali vse mostove med Vranjo in Belgradom (do železniške proge Belgrad - Vranja še

ni do sedaj prodrli noben Bolgar. Op. ured.) 2. Bolgari so včeraj napadli Piroto. 3. Peta bolgarska armada prodira od Krivolake proti Krivi Palanki, da se tam združi s prvo bolgarsko armado. (Če bi bila ta vest resnična, potem bi morala biti glavna srbska armada med Štipom, Velesom, Skopljem in Bregalnico popolnoma uničena. Opomba ured.)

Položaj bolgarske armade je skrajno kritičen.

Dunaj, 9. julija. Avstro - ogrski vojaški krogi so dobili danes vest, da se je položaj bolgarske armade na makedonskem bojišču nevarno poslabšal. Vsled združive levega grškega krila s srbskim desnim krilom, je bolgarska armada generala Ivanova odrezana od centra in se nahaja v skrajni nevarnosti, da jo združeni Srbi in Grki zajemo.

Srbska vojna proklamacija.

Belgrad, 9. julija. Včerajšnja »Samouprava« je priobčila v posebni izdaji vojno proklamacijo. V proklamaciji se poudarja verolomnost Bolgarske in se poziva srbski narod, naj maščuje dragoceno srbsko kri, prelito pred Odrinom. Proklamacija se med prebivalstvom splošno odobrava.

»Molk je potreben...«

Sofija, 9. julija. Vladni list »Mir« razpravlja v posebnem članku o vojnih operacijah in poudarja, da mora biti javnost pripravljena na to, da bo vojna trajala dlje, kakor se je prvotno računala. Odločitev na bojišču bo padla šele čez več dni. Do tega časa naj občinstvo ohrani mirno kri in naj s potrpljenjem čaka na končni izid dogodkov. Vojna uprava ne bo objavljala podrobnosti o bojih in o operacijah, zakaj popoln molk o operacijah je sedaj še bolj potreben, kakor v času vojne proti Turkom.

Vojna med Romunijo in Bolgarsko neizogibna.

London, 9. julija. »Daily Mail« priobčuje to - le brzojavko iz Bukarešte: Član romunske vlade se je izrazil, da je vojna med Romunijo in Bolgarijo v danem momentu neizogibna.

Prepoved izvoza v Romunski.

Bukarešta, 9. julija. Vlada je s posebnim ukazom prepovedala izvoz živine in živilskih produktov.

Poostreitev mednarodnega položaja.

Dunaj, 9. julija. Dejstvo, da je grof Berchtold odklonil predlog Francije glede neinterieriranih balkanskih dogodkov je v mednarodnih političnih krogih izzvalo veliko vznemirjenje. V teh krogih izjavljajo, da se je položaj vsled one odklonitve znatno poslabšal.

Turčija kliče pod zastave.

Carigrad, 9. julija. Vojaški guverner je pozval vse častnike in vojake čataldske armade, ki bivajo na dopustu, naj se nemudoma vrnejo k svojim polkom.

Bolgari se umaknejo z Marmarskega obrežja.

London, 9. julija. Bolgarska vlada je ukazala, naj bolgarske posadke nemudoma zapuste obrežje Marmarskega morja.

Sklep turške vlade.

Pariz, 9. julija. »Matin« javlja iz Carigrada, da je turško ministrstvo sklenilo ozemlje med črto Enos-Midija in samo mesto Enos zasesti s turškimi vojaki.

Vstaške čete v skopeljskem okraju.

Belgrad, 9. julija. V skopeljskem okraju so se pojavile bolgarske vstaške čete pod poveljstvom znanega četnika Jane Sandanskega.

O ruski mobilizaciji.

Berolin, 9. julija. »Lokalanzeiger«, oficijozno glasilo nemške vlade, piše: Vesti o ruski mobilizaciji je treba proglasiti kot tvorbo senzacije. Tako ruska, kakor avstro - ogrska vlada se zavedata, da bi imela vsaka vojaška izjemna odredba za posledico veliko vznemirjenje vse Evrope.

Madžarski zdravniki v Belgradu.

Belgrad, 9. julija. Avstro - ogrski poslanik pl. Ugron je obvestil srbsko vlado, da prispe danes 9 madžarskih zdravnikov, da se postavijo v službo srbskega Rdečega križa.

Kolera v Belgradu.

Belgrad, 9. julija. V dveh tukajšnjih bolnišnicah se je med ranjenci pojavila kolera. Bolniki so bili takoj izolirani in ukrenilo ter poskrbelo se je vse, da se bolezen ne razširi. Da bi se kolera raznesla v mesto, je popolnoma izključeno.

Dunajski bakteriologi v Belgradu.

Dunaj, 9. julija. Na poziv srbske sanitetske uprave je dunajski bakteriološki institut odposlal v Belgrad dva zdravnika in iscer. dr. Bussona in dr. Stoisowerja.

Društvena naznanila.

Sokol II. obhaja v tekočem letu petletnico svojega obstanka. Da primerno proslavi ta za društvo važni dogodek in pokaže javnosti sad svojega tihega delovanja v telovadnici, priredi v nedeljo, dne 13. t. m., javno telovadbo, združeno z ljudsko veselico v idiličnem Hribarjevem gaju. Dolžnost naprednih in za procvit Sokolstva vnetih Slovencev je, da se te prireditve v mnogobrojnem številu udeležijo in tako društvo gmotno podpre za nadaljno delo, da ga s svojim zanimanjem za sokolsko delo vspodbude še k intenzivnejšemu stremeljenju do izpolnitve ciljev, ki sta nam jih začrtala velika Tyrš in Fügner. — V nedeljo torej k javni telovadbi v Hribarjev gaj!

Trgovsko bolnišnico in podporno društvo v Ljubljani je imelo snoči 8. julija na mestnem magistratu svoj 75. redni občni zbor. Zborovanje je vodil predsednik društva gosp. A. Lilleg, kot zastopnik oblasti pa je bil navzoč magistratni koncipist g. Breskvar. Po poročilu predsedstva so bili v znak zahvale in priznanja za delo in trud, ki so ga žrtvovali društvu skozi 50letno dobo, imenovani soglasno za častne člane društva gg. Ivan Fabjan, Herman Halbensteiner, Alojzij Krašovic, Vaso Petričič in Karel Weber. — Iz blagajniškega poročila posnamemo, da se je znižalo društveno premoženje vsled precejšnjih kurznih izgub za 5235 K 14 vin. in znaša zaklad bolniške zavarovalnice 88.517 K 39 vin. in podporni zaklad 140.772 K 35 vin., skupno torej 229.289 K 74 vin. Posebej upravljana Terškova zapuščina pa znaša 45.054 kron 79 vin. Število članov je znašalo koncem minulega leta 8 častnih, 36 podpornih, 554 rednih članov in 8 učencev, skupaj torej 606 članov. — Število članov se je pomnožilo lanske leto za 7 članov. — Izplačala se je bolniška podpora v 281 slučajih, in sicer za zdravnike, za bolniško oskrbo, za 5 pogrebov in skupnem znesku 16.353 K 38 vin., podpora pa 24 članov in skupnem znesku 7116 K. — Predsednik se je zahvalil vsem zainteresiranim društvu, ki se izkazuje kot tako potrebno in poziva vse k nadaljnjemu in vztrajnemu delu. Na poročilo rač. preglednika g. I. Kostevca je bil podeljen absolutni ravnotežnost. Za račun. preglednike so bili zopet izvoljeni gg. Ivan Kmet, Ivan Kostevc in Anton Škof. Za tekoče leto so bile dovoljene dvanajstim članom redne podpore, in sicer trem članom po 60 K, sedmim po 50 K in dvema po 40 K mesečno. — Na predlog člana odbora gosp. I. Derčarja, se je končno še sklenilo, da se zobozdravniška operacije v svrhu ohranitve zobovja, ne prištevajo k navadnim, v pravilniku započetim boleznim. S tem je bil dnevni red izčrpan in zborovanje zaključeno.

Izpred sodišča.

Upravno sodišče o Sokolstvu in o vadbi »šolske« mladine. Upravno sodišče se je pred kratkim pečalo z znanim ministrskim razpisom o telovadbi šolskega naraščaja v sokolskih društvih ter razveljavilo ta razpis. Kako se odločba glasi v podrobnem, nam še ni znano; v ravnanje tudi naših sokolskih društev pa objavljamo, kar pišejo o tem češki »Narodni Listy«: »Dve leti je visel Damoklejev meč nad sokolskimi društvi, da jim bo onemogočeno vaditi in vzgajati lastno učenstvo in naraščaj. Ministrstvo je enovito proglasilo sokolska društva za učne zavode, to je, šole, ki jih je potem podvrlo predpisom šolskih zakonov. Naenkrat pa se je obrnila karta. Znani sokolski delavec, odvetnik v Brnu br. dr. L. Pluhar je dovedel stvar do upravnega sodišča, ki je razveljavilo dotični ministrski razpis kot nezakonit in tako na mah osvobodilo vsa sokolska društva in druga telovadna društva od jarma šolskega birokratizma. Senat upravnega sodišča je bil nemški in čudovito je, kako prijazno stališče je zavzel proti Sokolstvu. Izjavil je o sokolskih društvih, da se z vso pravico prizadevajo, z vadbo »šolske« mladine zagotoviti si svoj naraščaj, in je konstatiral, očividno v pouk vsem deželnim nadzornikom na Češkem in Moravskem, da se delovanje sokolskih društev, ki imajo za namen povzdigo telesnih in нравstvenih moči v češkem narodu, vendar bistveno razlikuje od šolske telovadbe, ki je ni moči nadomestiti s sokolsko telovadbo. Upravno sodišče se je postavilo na stališče, da sokolska društva ni mogoče staviti v eno vrsto z zavodi, ki so ustanovljeni v učne namene in da radi tega ta društva niso podvržena določbam šolskih zakonov. Zato je treba opozoriti vsa sokolska društva, da v prihodnje ne vlagajo nobenih prošelj za dovolitev takozvanih telovadnih tečajev in da

tam, kjer jim je bila že prepovedana vadba učenstva, prosto in brez kakršnihkoli oglasitve takoj obnove to vadbo. Ona društva, katerim je namestništvo vsililo v pravila, da smejo vaditi učenstvo po poprejšnji privolitvi šolskih oblasti, store prav, če o priliki svoja pravila premene v označenem zmislu.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za »Ciril - Metodovo družbo«: R. Vidali iz Mengša 8 K, darovale mesto venca na grob umrlemu g. nadučitelju L. Letnarju, nekdanje njegove učenke Milka Resch, Mici Žnidar in Zinka in Mihela Vidali; Mirko Punčuh, asistent južne žel. v Sp. Dravogradu 8 K, zložili slov. žel. uradniki tamošnje postaje (Badiura, Lukanc, Seničar in Punčuh vsak po 2 K); za C. M. dan: Anica Petrovčeva iz Jarš 100 K, v imenu C. M. podružnice v Megšu mesto venca na grob svojemu ljubljenu predsedniku g. Lovru Letnarju (darovali so: po 20 K vlč. g. župnik Ivan Vrhovnik, po 10 K P. Sirc, po 5 K Ana Stare, E. Gerkman, po 4 K P. Majdič, Jarše, po 3 K Neimenovana, Kautsky, po 2 K Val. Gregorec, Kaudušar, Jankovič, Bogataj, M. Jenčič, Rousek, Fr. Mencinger, K. Vidali, E. Šetina, Neimenovan, Iv. Kuhar, po 1 krono Fr. Funtek, Fr. Kosec, P. Kosec, A. Vahtar, Suštaršič, Osredkar, Fr. Gregorec, Nekdo, Pluhar, Neimenovan sedaj Mengšan, Stašek, Havelka, Dovrtel, Hrvat, J. Rampich, Fr. Pust, Pagon, Jamnik, 3 neimenovani, F. Tičar, P. Kuralt, J. Žnidar, G. Ušeničnikova, R. Ropret, Božič in Iv. Detela), dr. Ivan Fermevc, odvetnik v Ptuj 20 K, kot pri njemu vplačano globo iz neke kazenske zadeve, na Babičevem kresu na Golovcu nabranih 18 K in Fran Dekleva na N. V. ladji »Aspern« v Pulju 3 K 50 vin. Skupaj 157 K 50 v.

Za »Narodni sklad«: M. G. iz Novega mesta 3 K.

Zivel nabiralci in darovalci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 8. julija: Josip Naglič, delavčev sin, 14 mesecev, Strelška ulica 15.
Dne 9. julija: Matija Verhovec, posestnik, 28 let, Elizabetna cesta 2.
V deželni bolnici:
Dne 4. julija: Janez Sever, tovarniški delavec, 36 let.
Dne 5. julija: Marija Tomšič, dninarica, 69 let. — Janez Pirnat, delavec, 32 let.
Dne 6. julija: Ivan Weiss, sin kolarskega pomočnika, 6 dni.

Ljubljani

BRATJE!

V petek, dne 11. t. m. v restavraciji »Narodnega doma« se-stanek in razgovor o izletu.

Na zdar! Načelnstvo.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

GOSPODJE!

Znemar puščati negovanje las, to se bridko maščuje. — Ni ga čudesnega zdravila, ki bi na gole glave pričaralo lase. — Zatorej: ne zanemarjajte las, dokler jih še imate. — Čim prej — tem bolje. — Zoprno srbenje, prhljaj in njega posledica, izpadanje las, ter prezgodno osivenje se zabrani, ako kožo na glavi redno negujete z

dr. Dralleja brezovo vodo.

Premnogo resnih zdravniških in privatnih priznanih pisem. — Preizkušano že 25 let. — Solidna notranja vrednost, največja higiena in zanesljivost. — Enkrat poizkušeno, vedno rabljeno.

Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in boljših brivnicah. Cena K 2-50 in K 5.—. Juri Dralle, Podmokli n. L.

Mnogostanska poraba. Gotovo ni do mačega zdravila, katero se da tako mnogostansko porabiti, nego »Mollo-vo francosko žganje in sol«, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kako to zdravilo vpliva na mišice in živce krepljeno in je zatorej dobro, da se priliva kopelim. Steklenica K 2.—. Po poštnem povzetju pošlji to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tschirnhaus 8. V zalozah po deželi je zahtevati izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 6 33

STOLLWERCK
mlečne karamele
redilne — okusne
5 kosov — 10 vinarjev
Pristne le. če
STOLLWERCK
na vsakem bonbonu!

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 9. julija 1913.		Termin.	
Pšenica za oktober 1913.	za 50 kg	11-29	
Pšenica za april 1914.	za 50 kg	11-79	
Rž za oktober 1913.	za 50 kg	9-01	
Oves za oktober 1913.	za 50 kg	8-56	
Koruzna za julij 1913.	za 50 kg	6-76	
Koruzna za avgust 1913.	za 50 kg	7-85	
Koruzna za oktober 1913.	za 50 kg	7-97	

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2		Srednji zračni tlak 736 mm	
Julij	čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C
8. 2. pop.	731-9	16-1	sl. svzh.
9. 2. z.	731-4	15-0	sr. szah.
9. 2. z.	731-2	12-8	sl. svzhod del. jasno

Srednja večerajšnja temperatura 15-3°, norm. 19-5°. Padavina v 24 urah 19-4 mm.

Dve gospodični iščeta

pri boljši rodbini 2441

zračno stanovanje s hrano.

Želi se glasovir. Termin 1. avgust. Ponudbe na upravištvu »Slovenskega Naroda« pod »Stanovanje št. 2 2441«.

Hiša v Spodnji Šiški

tik državne ceste, kjer se sedaj dobro obiskana 2442

gostilna, špecerijska trgovina in tobakarna izvršuje, z velikim salonom in lepim gostilniškim vrtom

Je takoj za prodati.

Kje, pove upravištvu »Slov. Naroda«.

Naprodaj imam 2434

napol pokrito kočijo

popolnoma nanovo predelano. Cena nizka. Slika od voza na zahtevo do pošljem. — Naslov:

Anton Petkovšek, Sp. Logatec.

Hišnik se išče.

Nastop 1. avgusta t. l. Prednost imajo oženjeni brez otrok. 2421

Naslov pove upravištvu »Sl. Naroda«.

Prodajalka in učenec

iz dobre hiše in s potrebno šolsko izobrazbo 2437

se sprejmeta v trgovini z mešanim blagom. — Anton Trevn, Jesenice, Gorenjsko.

Vilica v Gorici!

Lepa letos zidana, ki je bila ravno dograjena, ima lep vrtič, je naprodaj. Leži 10 minut od sredine mesta, pripravna tudi za penzioniste. — Vprašati je pri G. I. Millionig, Rdeča hiša, Gorica. ::

Trgovska oprava

(za špecerijsko trgovino) skoro popolnoma nova (ker le kratek čas rabljena)

se takoj prodaja.

Več se izve pri tvrdki 2439

A. Krisper, Ljubljana, Mestni trg.

Štenografa

ali stenografinjo 2418

večše slovenske in nemške stenografije in pisanja na stroj,

sprejme pisarna advokata dr. Josipa Wilfana v Trstu.

Kdor potuje v Primorje,

naj obišče 845

Hotel Bristol, Reka

80 moderno urejenih sob, električna luč, lift, kopeli, kavarna, restavracija z izvrstno kuhinjo. Zmerne cene.

Edini slovenski hotel na Reki

Spoštovanjem Pero Trpinac.

Krompir

Posojila

Albert Drgane, brivec in posredovalec za starine in posestva v Ljubljani, Franca Jožefa cesta št. 1

Edini pooblaščen posredovalec

za starine za vso deželo, preskrbi tudi cele zbirke, obenem pa tudi posreduje pri prodaji posestev. 2248

Redka prilika!

Blizo kolodvora Radobova vas na Dolenjskem je krasno arondirano

posestvo

56 oraiov skupaj, naprodaj. Poslopja vsa prenovljena. Živine se redi čez 18 glav, do 16 praštev. Kmetje, penzionisti ali podjetniki naj se ogledajo pri Francu Kutnarju (p. d. Mrko) Frapče št. 1 pri Temenci, p. št. Vid pri Zatičini, Dolenjsko. 2440

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257 Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega kolodvora.

J. Zamljen

čevljarški mojster

v Ljubljani, Gradišče 4

izvršuje vsa čevljarška dela do najfinije izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in telovadske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera pripisan čevlji. 237

Letovičarji na Koroško!

V romantičnem Tolstem vrhu, 20 minut od žel. postaje in trga Guštanj ima lastnik istoimenske slatine

opravljeno sobo s kabinetom ter porabo kuhinje 2416

(treba je le pripeljati nekaj kuhinjske posode) poceni na oddaj. Gostilna in trgovina v hiši. — Prijave sprejema

Andr. Oset, Tolsti vrh, p. Guštanj, Koroško. ::

Vila naprodaj!

V prijaznem in zdravem kraju ljubljanske okolice se prodaja lepa, v švicarskem slogu zgrajena in popolnoma opremljena 2395

VILA

z gospodarskim poslopjem pod zelo ugodnimi pogoji. Vila stoji v lepem, senčnem vrtu ob vodi. Na razpolago je tudi elektrika. Eventualno se zamenja tudi za manjše posestvo. — Pojasnilo daje iz prijaznosti upravištvu »Slovenskega Naroda«.

novi, letošnji pridelek, veleprima kakovosti, belomesnati, se dobi takoj po prav primerno nizki ceni. Odjem v vrečah od 50 kg. dalje pri tvrdki Iv. A. Hartmann nasl. A. Jomažič, Ljubljana, Marije Jer. cesta.

V vseh kreditnih zadevah, zlasti glede posojil def. nastavljenecv izvolite se pisмено obrniti na

»Kreditno pisarno« Ljubljana, Elizabetna cesta 4.

Za frank. priložiti je 30 vinarjev v znamkah.

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

2 gospodični

sprejme na stanovanje in hrano

bivša učiteljica, sedaj vdova višjega uradnika, koje stanovanje se nahaja v bližini ženske učiteljske pripravnice. Skrbno nadzorstvo z jamčenjem. — Dopisi na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod šteč. 100 2420.

Poštna aspirantinja

ali pomočnica, katera ima tudi veselje do trgovskega knjigovodstva

se sprejme pri c. kr. poštnem in brz. uradu na Sp. Štajerskem.

Cenjene ponudbe na upravništvo »Sl. Naroda« pod »Štajersko, 3/2415«.

Specijalna modna in športna trgovina za gospode in dečke

J. Kette

Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3.

Slamniki, klobuki, čepice, kravate, modno
perilo itd. itd.

Vse športne potrebščine za tenis, lov, turistiko in telovadbo.

Dve gospodični

se sprejmeta na hrano in stanovanje

po nizki ceni

2424

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 23, pritličje.

Zabeležnik za I. 1914 je izšel.

Cena K 1-30 s poštnino 20 vin. več.
Založil Minko Sax v Idriji.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija „Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago. Zunanja naročila z obratno pošto. Zahtevajte cenike!

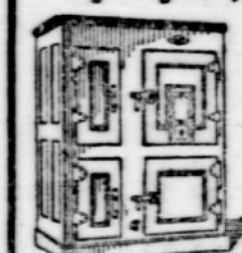
SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravišče za notranje in kirurške bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli. Lastnik in del-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. del. boln.

1995 Prva domača tovarna

omar za led Simona Praprotnika

v Ljubljani, Jenkova ulica št. 7.

Prevzemajo se vsa v stavbo in pohištveno : mizarstvo spadajoča : dela, katera se točno in po najnižjih cenah izvršujejo.

Velika zaloga gostilniških okroglih miz. Ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštne pristoje.

Najboljša in najzdravejša

barva za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Lasne kito, podlage in mrežice vseh vrst; gledališčne in toaletne potrebščine itd.

Naznanjam

vsem cenjenim odjemalcem da sem opustil prostovoljno zastopstvo trdke : Mijo Arko v Zagrebu in da sem prevzel zastopstvo slovite trdke :

Brionskih otokov gosp. P. Kupelwieserja.

Obenem se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Z velespoštovanjem

A. Milavec, Logatec.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C., ki daje vsak dan čez 30.000 hl radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem, Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava. 1178

Edna posebnost likerja je

Zdravnik želodca

Zdravnik želodca

je posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izberno vpliva proti slabostim v želodcu ter radi tega v nobeni družini ne bi smel manjkati.

Otvoritev gostilne.

Cenjenemu občinstvu vljudo naznanjava, da sva prevzela staroznano

gostilno pri Bobenčku na Glincah.

Zagotavlja cenj. občinstvu, da bova imela vedno na razpolago pristna vina, sveže pivo ter mrzla in gorka jedila.

Priporočava se za mnogobrojni obisk

F. M. Balija.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo.

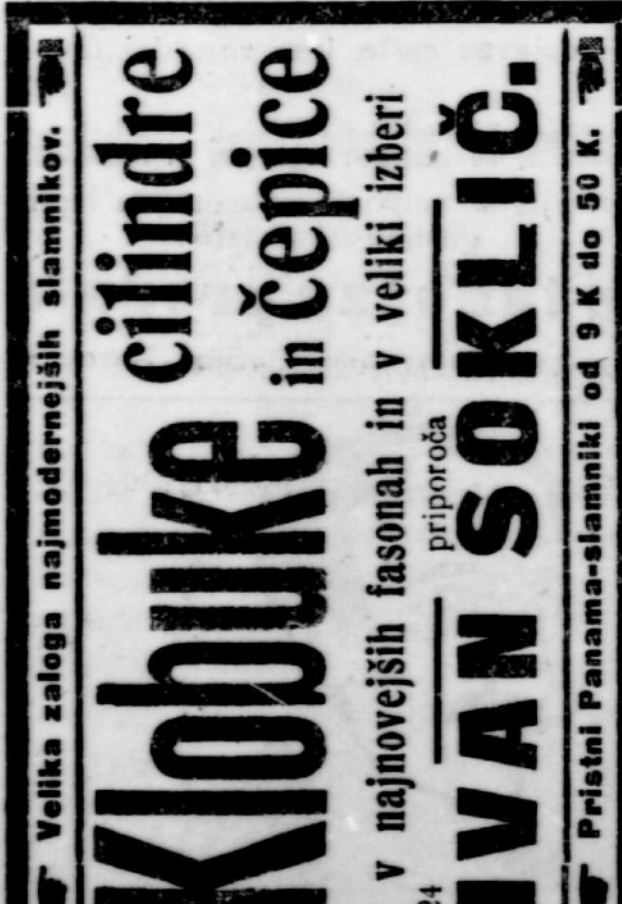
Velika zaloga suhih vencev.

izdelovanje šopkov, vencev, travkov itd

Okusno delo in zmerne cene

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

cilindre in čepice Klobuke v največjih fazonah in v veliki izbiri priporočam

IVAN SOKLIČ. Pristni Panama-slamniki od 9 K do 50 K.

Modely 1913

7/20 HP 13/30 HP

16/40 HP

Automobily Laurin & Klement del. dr.

Tvornica v Mladi Boleslavi.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 8.000.000 kron.

152

Stritarjeva ulica šteč. 2.

Rezervni fondl okroglo 1.000.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %

Promese k srečkam

Zrebanje 1. julija 1913.

Dunajskim komunalnim a K 20—. Glavni dobiček K 300.000—.

Kreditnim . . . a K 26—. Glavni dobiček K 300.000—.

Zrebanje 1. julija 1913.